Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети,
Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | 22 июль 1972 йил, шанба | № 170 (15.341). | Баҳоси 2 тийин.

Избосхан район Шермат Юсупов номли колхоздаги ўрта мактабни битирган ўн тўққиз қизнинг ҳаммаси колхозда қолиб ишлашга аҳду паймон қилишди. Улардан кўпчилиги механизация мактабида ўқиб, механизаторлик касбини эгаллаш хоҳишини билдирди. Суратда ана шу қизлардан бири Ш. Умаровани кўриб турибсиз. У ҳозирдаёқ механизаторлик касбини эгаллаб олди ва мавсумда «зангори кема»да пахта теришга шайланяпти.

В. Сироткин фотоси.

ИШЧИ МАКТУБЛАРИ

ҚАРДОШЛИК РИШТАЛАРИ

СССР 50

З. ПУХОВАГА ЖАВОБ

Буолма ЖЎРАЕВА,
Тошкент тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони

Сизнинг Ўзбекистон тўқимачилари, машинасозлари, химиклари, пахтакорлари ва пахта тозаловчиларига қарата ёзган хатингизни комбинатимиз тўқимачилари катта қувонч ва зўр ҳаяжон билан ўқиб чиқишди. Хатингиз босилган газета корхонамиз тўқувчилари, ип йигирувчилари ўртасида қўлма-қўл ўтиб ўқилди. Унда тилга олинган ва кўтариб чиқилган масалалар, муаммолар, фикрлар, мулоҳазалар ўзининг муҳимлиги ва ҳаққонийлиги билан кишини тўлқинлантиради. Дилимиздагиларни топиб гапиргансиз. Сиз ивановоликлар халқ манфаати йўлида кўплаб сифатли газламалар ишлаб чиқариш ташаббусини бошлаб берганингиз учун ҳам сизларга мингдан-минг ташаккур!

«Минглар шартномаси» ватанпарварлик ташаббусига бажонидил қўшилаётган комбинатимиз тўқувчилари, ип йигирувчилари, газламаларга пардоз берувчилар, хуллас турли касбдаги ишчи ва хизматчилар аҳоли талаби ортаётган газламалар турларини кўплаб ишлаб чиқариш, сифатини яхшилаш, чидамлилигини ошириш борасида катта тадбирларни амалга оширишаётир.

Иттифоқ тўқимачиларининг ана шундай дўстлиги, ҳамкорлиги ҳақида гап кетганда мен беихтиёр бир воқеани эслайман. КПСС XXIV съезди ишига қатнашиш учун Москвага борган эдик. Съездлар саройида Ленинграддаги «Рабочий» номли йигирув-тўқув фабрикасининг йигирувчиси Александра Васильевна Волкова билан учрашиб, танишиб қолдик. Съезд давом этаётган кутлуғ кунларда биз бир-биримиз билан дўст тутиндик, мусобақалашиб ишлашга келишиб олдик. Шундан бери орамизда хат узилмайди. Ўшанда Александра Васильевна ўз мажбуриятини менга, мен эса унга тақдим этдим. Шу асосда бир-биримизга ҳисоб бериб борадиган бўлдик. У съезд йилида планни ошириб бажариб, ишлаб чиқарган калавасининг 96 процентини биринчи сортга топшириш мажбуриятини олган эди. Йил охирида бу мажбуриятни шараф билан уддалагани ҳақида маълум қилди. Шунда у яна СССР ташкил топган куннинг 50 йиллиги шарафига йиллик топшириқни 1972 йилнинг 16 октябригача ошириб адо этиш, пландан ташқари 8,2 тонна калава етказиб бериш ҳақида зиммасига оширилган мажбурият олганини хабар қилди. Мени ҳам шундай ишлашга чақирди.

Ўйланиб қолдим. Нима қилсам меҳнат унумдорлигини ошира оламан? Қандай қилиб кўпроқ калава йигирса бўларкин? Ўз ишимни тўғри ташкил этолганманми? Шу ҳақда фабрикамизнинг экономистларига маслаҳат солдим. Улар менга ёрдам беришди.

1972 йилнинг бошидан 1050 ўрнига 1400 та урчуғи бўлган машиналарда ишлай бошладим. Шунга яраша зиммамга мажбурият олдим. Агар шундай юқори зичликда ишласам, йиллик планни 1972 йилнинг августида бажариб қўйиб, СССРнинг олтин тўйи шарафига пландан ташқари 14,8 тонна калава тайёрлашим мумкин экан. Мен шунга аҳд қилиб ишлаб, ҳозир йиллик планни бажариш арафасида турибман. Бу ҳақда яқинда ленинградлик ҳамкасб дугонамга хат йўллаган эдим, у эса жавоб хатида, бўш соатларида ўзининг сменадошига яқиндан ёрдам бераётганлиги, тажрибаларини ўртоқлашаётганлиги ҳақида ёзибди. Шундан сўнг мен ҳам Т. Видясова ва Р. Захарова сингари ёш йигирувчиларни ўз қанотимга олиб, уларни илғорлар даражасига кўтаришга азм қарор қилдим.

Кейин бу йил Кубада бўлганим ҳақида, кубалик ёш тўқимачиларга иш ўргатиб, ўз тажрибаларимни ўртоқлашганим ҳақида, ҳозир ўз зиммамга олган мажбуриятимни тезроқ бажариш учун тинимсиз ҳаракат қилаётганим тўғрисида ёзиб юбордим.

Биргина мен эмас, комбинатимизнинг илғор ишчилари ўхшаш корхоналарнинг тўқимачилари билан дўст тутиниб, мусобақалашиб ишлаётирлар. Таниқли тўқувчимиз, беш йиллик план топшириқларини муддатидан илгари бажариш ҳаракатининг ташаббускори Лидия Павловна Казанцева Ленинграддаги «Рабочий» номли фабриканинг тўқувчиси Нина Димитриевна Вихорева билан, биринчи тўқув фабрикасининг мастер ёрдамчиси Жўра Юнусов Барановичи ип-газлама комбинати мастер ёрдамчиси Б. Н. Мухин билан ўзаро мусобақалашиб, меҳнат қилишаётир. Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Қардош республика тўқимачилари билан ўзаро дўстлик муносабатларимиз ҳамда алоқаларимиз ой сайин, йил сайин мустаҳкамланиб, ривожланиб боряпти.

Комбинатимиз коллективи Ленинграддаги «Красная нить» номли ип-йигирув комбинати, «Рабочий» номли йигирув-тўқув фабрикаси, Иваново шаҳридаги меланж комбинати, Чимкент ип-газлама комбинати коллективлари билан ўзаро социалистик мусобақа тўғрисида конкрет шартномалар белгилаб олишган. Иттифоқимиздаги кўплаб корхоналар билан янги техника ва илғор технология ютуқларини ишлаб чиқаришга жорий эта боришда ҳам ўзаро тажриба алмашиб турибмиз.

Комбинатимиз ижодкор ишчилари, инженер-техниклари ва хизматчилари ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини ошириш, иш жараёнларини тезлаштириш, маҳсулотлар таннархини пасайтиришга тааллуқли катта тадбирларни ишлаб чиқишаётир ва амалга оширaётирлар Корхонамизнинг иккинчи йигирув фабрикасида иккита автомат линияси қурилиб ишга туширилди. Бу автомат линияларни Чехословакиядаги «Аутосук» машинасозлик фирмаси тайёрлаб берди. Автомат линияси ип ўраш тезлигини тағин ҳам оширди. Битта ўровчи хозир нормадаги 50 та ўров барабани ўрнига 64 та ўров барабанига хизмат қиляпти. Йил охиригача ана шундай автомат линиялардан яна 36 тасини ўрнатиш умидидамиз.

Биринчи, иккинчи, учинчи йигирув фабрикаларидаги эски машиналар «Пензомаш» заводи етказиб бераётган янги «П—76—5 М» маркали унумдор машиналар билан алмаштирилмоқда. Ҳозир йигирув фабрикаларимизда шундай янги машиналардан 122 таси монтаж қилиниб, ишга туширилди. Тағин 180 та янги ўров машиналарини ўрнатмоқчимиз. Бу машиналар меҳнат унумдорлигини 10 процент миқдорида ошириш имконини беряпти. Илгариги ускуналар билан иккинчи сорт калава тайёрланган бўлса, энди нуқул биринчи сорт калава ишлаб чиқарилмоқда.

Пардозлаш фабрикасида амалга оширилаётган тадбирлар газламалар сифатини яхшилашга ва чидамлилигини оширишга хизмат қилаётир. Фабрикада «ЛАО—120» маркали қўшимча химиявий қайта ишлаш ва пардозлаш қурилмасидан кенг фойдаланила бошланди. Бу қурилманинг экспериментал варианти Глухово ип-газлама комбинатида муваффақиятли синовдан ўтгач, Иттифоқимизда иккинчи бўлиб бизнинг комбинатимизда қўлланиляпти. У йилига корхонамизга 100 минг сўм иқтисодий фойда келтиради. Бундан бошқа, пардозлаш фабрикасида сўнгги пардозлаш жараёни татбиқ этилди. Бу жараёнда газламаларнинг кўрки ва чиройи ошириляпти, сувда киришиш хусусияти камайтириляпти, тўқималарининг мустаҳкамлилиги ортяпти, ғижимланиш хусусияти камайтириляпти. Буларнинг ҳаммаси комбинатимизда ишлаб чиқарилаётган газламаларнинг сифатини яхшилашга қаратилган ишлардир.

Мен, хатимнинг юқорироғида Иваново тўқимачилик машинасозлиги заводида тайёрланган «ЛАО—120» химиявий қайта ишлаш ва пардозлаш қурилмасининг яхши хусусиятлари ҳақида гапирган эдим. Бу қурилманинг афзалликлари билан бир қаторда, ўсиб бораётган талабларимизга жавоб бермаётган томонлари ҳам йўқ эмас. Қурилмани тузилиш жиҳатидан жуда ихчам деб бўлмайди. Ундаги баъзи қисмлар мақсадга мувофиқ ўзгартиришга ёки тузатиш киритишга мувофиқлаштирилмаган. Пенза машинасозлик заводида ишлаб чиқарилган «П—76—5 М» маркали йигирув машиналарида ҳам етишмовчиликлар бор. Машинани ўрнатиш, созлаш жараёнида ҳамда ишга туширишда корхонамиз слесарлари анча қийналишди. Машинанинг етишмовчиликлари ҳақида дастлаб Пенза машинасозларига хабар қилдик. Улар оқсаётган қисмларни очиб қайта йиғиш қийин бўлган ерларига тузатиш ва қўшимчалар киритишди. Қисувчи валикларни ўзгартиришди.

Машинасозлардан илтимосимиз шуки, тўқимачилик учун яратиладиган янги машинани кўплаб ишлаб чиқаришдан олдин мазкур машинанинг экспериментал нусхасини мамлакатимиздаги йирик-йирик тўқимачилик корхоналарида синовдан ўтказиб, тўқувчи ва мутахассисларнинг фикр-мулоҳазаларини инобатга олишса ёмон бўлмас эди. Кўпгина оворагарчиликларнинг олди олинган бўларди. Машиналарнинг пухталиги ва созлиги тағин ҳам ошарди.

Совет ҳокимияти йилларида туғилиб камол топиб бораётган дўстлигимиз, ҳамкорлигимиз, ҳамжиҳатлилигимиз янада мустаҳкамланиб бораверсин. Алоқаларимиз ва борди-келдиларимиз кенгаяверсин. Улуғ мақсад йўлида бошланган «Минглар шартномаси» ҳаракати тағин ҳам кенг қанот ёзаверсин.

50 ЦЕНТНЕРЧИЛАР МУСОБАҚАСИ

МАЖБУРИЯТ МАСЪУЛИЯТИ

Деҳқончиликда осон иш йўқ. Лекин меҳнат нечоғли машаққатли бўлса, роҳати шунчалик ширин бўлади. Ғўза ёки бошқа экинларни парваришлаб ўстириш давридаги қийинчиликлар, машаққатлар катта хирмон кўтарганингда унутилиб кетади. Деҳқончиликнинг муҳим беш омили — ер, сув, ирригация-мелиорация, ўғит ва механизациялаш ҳосилнинг тақдирини ҳал қилади. Бироқ об-ҳаво ва иқлим шароити ҳам булардан кам роль ўйнамаслигини унутмаслигимиз керак. Ҳосил кутилганча етиштирилса-ю ҳаво шаррос қуйиб турса, уни вақтида йиғиб-териб бўлмайди, сортга раҳна тушади. Шунинг учун деҳқонларимиз юқорида тилга олинган беш омилдан ишнинг кўзини билиб, оқилона фойдаланиш билан пахтанинг эртапишар навларини кўпроқ ўстиришлари, ҳосилни қора совуқ тушгунча йиғиб-териб олиш чораларини кўришлари керак. Эртаги ҳосил — давлатнинг ҳам, хўжаликларнинг ҳам, қолаверса, деҳқонларнинг ҳам талабига тўла мос тушади.

Деҳқонларимиз пахтапарвар бўлиб қолди. Меҳнат фаолиятини бошлаб далага чиққан қизлар, йигитлар пахтадан кўп ва юқори сорт ҳосил етиштиришни орзу қилади, шундай ният билан пешана тери тўкади. Кутилганча ҳосил етиштириш мумкин. Бироқ ўша ҳосил вақтида йиғиб-териб олинмаса, фурсатдан ютқазилса, аттанг деб қолиш мумкин. Кейинги йилларнинг тажрибаси шуни кўрсатдики, республикамизнинг ҳамма областлари, районлари, колхозлари ва совхозларида пахтадан юқори ҳосил тўпланяпти. Аммо об-ҳаво ва иқлим шароити, терим машиналарининг қувватидан фойдаланиш даражасига қараб суръат ва сифатда тафовут бўляпти. Масалан, жанубий районларнинг хўжаликларида пахта тез пишяпти. Наманган области, хусусан тоғлиқ зонага кирувчи бизнинг районимизда кўсаклар кеч очиляпти. Ҳатто ғўза баргини сунъий равишда тўктириш учун сепилган заҳарли химикатлар бирданига яхши таъсир кўрсата олмаётир.

Булардан чиқадиган хулоса шуки, ғўзаларни нечоғли яхши парвариш қилсак, ҳосил шохлари ва нишоналарини кўзда тутилгандан зиёд тўпласак, барвақт, чигитлар мағзининг тўла бўлишини таъминлаб очилтирсак, эрта фурсатларда катта хирмон кўтарамиз, план ва мажбуриятларни муддатидан илгари бажариб, эл-юрт олдида юзимиз ёруғ бўлади. Бунинг яна бир муҳим шарти — теримни комплекс механизациялашдир. Эрта пишган пахталарни машиналарда энг қулай фурсатларда йиғиб-териб олсак, нишонга олган маррамизга тез етамиз, сорт юқори бўлиб, ялпи даромадимиз ошади. Бу муҳим масалани ҳал қилувчи — механизаторлардир.

Колхозимизнинг пахта майдони деярли катта эмас—1050 гектар. Ўтган йили гектаридан 39 ярим центнердан «оқ олтин» хирмони кўтардик, давлат пахта тайёрлаш планинигина эмас, зиммага олган социалистик мажбуриятни ҳам шараф билан бажардик. Бунинг сири нимада? Ошкора айтиш керакки, машина теримига зўр бердик. Ҳар бир бригада бўйича машинада пахта териш плани, кунлик график белгиланди. Унинг ижроси учун қаттиқ кураш олиб борилди. Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, ваъда бериб бажармаган, сўз бериб устидан чиқмаган механизаторларнинг бебурдлигини ҳам вақтида кўрсатиб ўтдик.

Энди бой тажрибага эгамиз. Машиналарнинг рули қўлимизда. Ҳосилни кутилганча етиштиряпмиз, ғўзаларни қишлоқ хўжалик зараркунандаларидан асраяпмиз, бундан кейин ҳам асраймиз. Колхозимиз бўйича ҳар гектар ердан 45 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш мажбуриятини олганмиз. Ўт келса — ўтиб, сув келса — кечиб бу мажбуриятни қоплайдиган даражада ҳосил етиштирамиз. Бу борада озми-кўпми муваффақиятга эришдик. Шу кунгача ҳамма майдонлардаги ғўзаларимизни тўртинчи комплекс парваришдан чиқардик. Ҳар туп ўсимликда 3-4 та бўлиқ кўсак бунёдга келишини таъминладик. Ҳамма бригадаларимизда ғўза парвариши тезкорлик билан давом эттириляпти.

Мен бошчилик қилаётган бригада аъзолари йил бошида ҳар гектар ердан 45 центнердан пахта ҳосили етиштиришга сўз беришган эди. СССР ташкил қилинганлигининг 50 йиллиги шарафига бошланган мусобақага қўшилиб, ҳосилдорликни 55 центнерга етказиш ҳақида оширилган мажбурият қабул қилдик. Демак, бир йилда ҳосилдорликни гектар бошига 10 центнердан оширишимиз керак. Бу ҳам қийин, ҳам осон иш. Сабаби, ҳамма баравар оёққа туриб, астойдил меҳнат қилса, қийинчиликларни енгса эллик центнерлик марраки эгаллаш мумкин. Борди-ю, бировлар астойдил меҳнат қилиб пешана тери тўкиб турган бир кезда бошқалар ишёқмаслик қилса, юкни баравар кўтармаса чўққига чиқиш қийин бўлади. Бригадамизда иш биринчи тоифага мансуб суръатда ташкил қилинган. Ҳамма аъзоларимиз бир жон, бир тан бўлиб ишляпти, ғўзаларни чуқур культивация қилиб озиқлантиряпти, вақтида суғориб, намни тўла сақлаб қоляпти. Қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши кураш умумхалқ ишига айланган. Аъзоларимизнинг ҳаммаси ҳар куни хоҳ ғўза парвариши бўлсин, хоҳ сувчилик бўлсин — ҳамма жабҳада бир ярим-икки норма бажаришга одатланган. Шунинг учун ҳам колхозимиз бўйича бешинчи комплекс парваришни тугаллаб, ғўзаларимизни тўла кўсаклатиб олдик.

Ютуқ — ўзимизники, уни биздан ҳеч ким тортиб ололмайди. Лекин кўз олдимизга зиммага олган мажбуриятимизни келтириб иш тутмоғимиз керак. Мажбурият эса чакки эмас — гектаридан 50 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтармоғимиз лозим. Бунинг учун июль ойининг қолган кунларида, август ойида эса тўла равишда ғўза парваришини давом эттиришимиз зарур. Биз пахта йиғим-терими бошлангунча ҳамма майдонларда яна уч марта парвариш ўтказишга қарор қилдик, бутун куч, техника воситаларини шу мақсад йўлига сафарбар этмоқдамиз. Ҳар туп ғўзада ўртача 25-26 та бўлиқ кўсак етиштиришга эришганимиздагина 50 центнерлик «оқ олтин» хирмонига пухта замин яратдик, дея оламиз.

Шу кунларда ғўзаларни қондириб суғоришга катта аҳамият беряпмиз. Ерларимиз тоғ бағри зонасига жойлашган. Шунинг учун ғўзаларни калта ўқариқ олиб текис жойларда 24-30 соатгача, нишаб жойларда 36-48 соатгача суғоряпмиз, бирор туп ғўзанинг сув ичмай қолишига ёки қуллатиб юборишга йўл қўймаяпмиз. Ер етилиши билан чуқур культивация ўтказиб, намни тўла сақлаб қоляпмиз. Бир литр сувнинг исроф бўлишига йўл қўймаяпмиз.

Бригадамиз бўйича етиштирилган ҳосилнинг асосий қисмини машиналарда терамиз.

Бригадамиз аъзолари юбилей йилида 55 центнерлик маррани сўзсиз эгаллайдилар.

Турғунпўлат ЭГАМБЕРДИЕВ,
Янгиқўрғон районидаги «Шарқ юлдузи» колхозининг бригада бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

«КОСМОС» СУНЪИЙ ЙЎЛДОШЛАРИ

ТАСС ахбороти

1972 йил 20 июлда Совет Иттифоқида Ернинг сунъий йўлдошлари «Космос-504», «Космос-505», «Космос-506», «Космос-507», «Космос-508», «Космос-509», «Космос-510», «Космос-511» учирилди.

Саккизта йўлдошнинг ҳаммасини битта учирувчи ракета орбитага олиб чиқди.

Йўлдошларда ТАСС 1962 йил 16 мартда эълон қилган программага мувофиқ космик фазони тадқиқ этишни давом эттириш учун мўлжалланган илмий аппаратлар ўрнатилган.

Йўлдошларда ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. Координация-ҳисоблаш маркази олинаётган маълумотларни ишлаб чиқмоқда.

САВДО ХОДИМЛАРИ, БАЙРАМИНГИЗ МУБОРАК!

Ўзбекистон пойтахти савдо ходимлари кунини нишонламоқда. Савдо коллективларининг жуда кўп вакиллари 21 июлда Тельман номли маданият ва истироҳат боғига тўпландилар.

Тантанали йиғилиш бўлиб ўтди. Йиғилишда Ўзбекистон ССР савдо министри Ғ. Ғ. Юсупов доклад қилди. (ЎзТАГ).

ПХРНИНГ МИЛЛИЙ БАЙРАМИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин ўртоқлар Польша Халқ Республикасининг миллий байрами—Польша тикланганлигининг 28 йиллиги муносабати билан Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари ўртоқ Э. Герекка, Польша Халқ Республикаси Давлат Кенгашининг Раиси ўртоқ Г. Яблоньскийга, Польша Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси ўртоқ П. Ярошевичга табрик телеграммаси йўлладилар. Улар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, бутун совет халқи номидан Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий Комитетини, Польша Халқ Республикаси Давлат Кенгаши ва Министрлар Советини, бутун қардош поляк халқини ана шу байрам билан қутладилар.

Польша Халқ Республикаси меҳнаткашлари ўзининг жанговар авангарди Польша Бирлашган ишчи партияси раҳбарлигида эришган ажойиб муваффақиятлар, дейилади телеграммада, совет халқини ғоят қувонтирмоқда. Бу муваффақиятлар марксизм-ленинизм ғоялари ҳаётбахш кучининг, социалистик ижтимоий тузум битмас-туганмас имкониятларининг ёрқин далилидир.

Польша Халқ Республикаси Варшава Шартномаси қатнашчиси бўлган бошқа мамлакатлар билан биргаликда марксизм-ленинизм ва пролетар интернационализмининг мустаҳкам принципларига амал қилиб, социализм ғалабаларини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқда, империалистик доираларнинг агрессив йўлига қарши чиқмоқда, халқаро кескинликни юмшатиш учун, Европада тинчликни ва хавфсизликни мустаҳкамлаш учун, кенг асосда Умумевропа ҳамкорлигини ривожлантириш учун актив, изчиллик билан кураш олиб бормоқда. СССР ва Польша Халқ Республикасининг Германия Федератив Республикаси билан тузган шартномалари кучга кирганлиги бу соҳада ўз аҳамияти жиҳатдан тарихий қадам бўлди. Кейинги вақтларда юз бераётган воқеалар социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари жаҳон тараққиётининг бутун боришини тобора белгилаб бераётган куч сифатида иш кўраётганликларини кўрсатди.

Совет раҳбарлари бутун поляк халқига социализм қурилиши ишида янгидан-янги катта муваффақиятлар тиладилар. (ТАСС).

БМТ Бош секретари Ўзбекистон билан танишмоқда

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикамизда меҳмон бўлиб турган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош секретари Курт Вальдхайм шарафига 20 июлда зиёфат берди.

Зиёфат чоғида республика Олий Совети Президиумининг Раиси Н. М. Матчонов ва К. Вальдхайм дўстона қадаҳ кўтардилар.

Курт Вальдхайм 21 июлда Ўзбекистон бўйлаб сафарга чиқди. У Бухоро ва Самарқандда бўлди, шу шаҳарларнинг тарихий ёдгорликлари билан, экономика ва маданиятни ривожлантиришда меҳнаткашларнинг эришган муваффақиятлари билан танишди. (ЎзТАГ).

БОСМАХОНА ЮБИЛЕЙИ

Тошкентга келган кўпгина телеграмма ва хатларда биринчи босмахона адреси ёзилган. Ҳозир ўзининг эллик йиллигини байрам қилаётган ана шу корхонанинг босиб ўтган йўли шонли ишлар билан нишонланган.

Республика пойтахти жамоатчилиги 21 июлда энг кекса ишчилар коллективини тантанали суратда муборакбод қилди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. С. Абдалин босмахонага Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғини топширди. Босмахона республикада полиграфия саноатини ва китоб нашр этиш ишини ривожлантиришдаги катта хизматлари учун ҳамда ташкил этилганлигининг эллик йиллиги муносабати билан шу ёрлиқ билан мукофотланган эди. Алоҳида ўрнак кўрсатган матбаачилар «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» унвонларига ва республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқларига сазовор бўлишди. (ЎзТАГ).

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ САНОАТ БИЛАН АЛОҚАСИНИ МУСТАҲКАМЛАЙЛИК

СССР Олий Советн палаталарининг доимий комиссияларида

20 июлда Кремлда СССР Олий Совети Иттифоқ Совети ва Миллатлар Советининг савдо-сотиқ, маиший хизмат кўрсатиш ва коммунал хўжалиги комиссияларининг қўшма мажлиси бўлди. Бу мажлис савдо ташкилотларининг саноат билан хўжалик алоқаларини янада такомиллаштириш масаласига бағишланди.

Депутатлар тайёргарлик группасининг раҳбари депутат В. Н. Риков, СССР савдо министри А. И. Струев ва СССР енгил саноат министри Н. Н. Тарасов доклад қилдилар.

Сўзга чиққан ўртоқлар таъкидлаб ўтганидек, КПСС XXIV съездининг Директиваларида ва Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 1971 — 1975 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантириш давлат беш йиллик плани тўғрисида СССР Олий Совети қабул қилган қонунда тўққизинчи беш йилликнинг халқ турмуши моддий ва маданий даражасини анча юксалтиришни таъминлашдан иборат энг асосий вазифаси белгилаб берилди, бу вазифани амалга оширишнинг конкрет тадбирлари кўрсатиб берилди.

СССР Савдо министрлиги, Центросоюз, Саноат министрликлари, иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари КПСС XXIV съезди қарорларини амалга оширишни таъминлаб, 1971 йил планининг халқ истеъмол қиладиган товарлар ишлаб чиқариш ва чакана товар обороти ҳақидаги асосий топшириқларини бажаришга муваффақ бўлдилар. Масалан, беш йилликнинг биринчи йилида аҳолига қўшимча равишда 420 миллион сўмлик мол сотилди.

Комиссиялар савдо ташкилотларининг саноат корхоналари билан хўжалик алоқаларини янада такомиллаштириш тўғрисидаги тавсияларни қабул қилдилар. Ишлаб чиқилган тадбирлар мавжуд камчиликларни тезликда бартараф қилиш имконини беради.

Мажлисда аҳолига маиший хизмат кўрсатишни ривожлантириш юзасидан СССР Олий Совети белгилаган топшириқлар қандай бажарилаётганлиги тўғрисидаги масала ҳам қараб чиқилди. Комиссиялар бу ҳақда тегишли қарор қабул қилдилар.

Комиссияларнинг ишида СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Н. Х. Арутюнян, СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Шитиков ва СССР Министрлари Л. А. Костандов, В. П. Леин, СССР Госпланп раисининг ўринбосари Н. Н. Миротворцов, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети, бир қанча министрликлар ва идораларнинг масъул ходимлари қатнашдилар. (ТАСС).

ТАРБИЯЧИНИНГ БУРЧИ

Ғ. АБДУРАҲМОНОВ,
Ўзбекистон ССР олий ва ўрта махсус таълим министри

Мамлакатимиз, шу жумладан республикамиз олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ходимлари партия XXIV съездининг тарихий қарорларини ҳаётга татбиқ эта бориб, халқ хўжалиги учун билимдон ва малакали кадрлар тайёрлашда яхши натижаларни қўлга киритмоқдалар.

Партия XXIV съездининг олий таълим соҳасидаги қарорларини амалга ошириб борар эканмиз, партия ва мамлакат олдидаги улкан масъулиятни чуқур ҳис этамиз. Чунки илмий-техника тараққиётида олий мактабнинг роли беқиёс каттадир.

Ўртоқ Л. И. Брежнев студентларнинг Бутуниттифоқ слётида шундай деган эди: **«Ҳозирги совет мутахассиси — марксизм-ленинизм таълимоти асосларини яхши эгаллаб олган, партия билан мамлакатнинг сиёсий мақсадларини равшан кўриб турган, кенг кўламда илмий ва амалий тайёргарлик кўрган, ўз ихтисосини мукаммал биладиган кишидир. Ҳозирги совет мутахассиси — меҳнатни илмий ташкил этиш принципларини амалда жорий қила оладиган омилкор ташкилотчидир. У одамлар билан ишлай олади, коллективнинг тажрибасини қадрлайди, ўртоқларининг фикрига қулоқ солади, эришилган натижаларни танқидий баҳолайди. Ўз-ўзидан равшанки, ҳозирги мутахассис юксак маданиятли, ғоят билимдон кишидир, хуллас, у янги, социалистик жамиятнинг ҳақиқий зиёлисидир».**

Биз партия ва ҳукуматимиз ғамхўрлигига жавобан КПСС XXIV съезди, Ўзбекистон Компартияси XVIII съезди ва Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленуми қарорлари асосида кадрлар тайёрлаш савиясини оширишимиз, ёшларга таълим бериш ишларини такомиллаштиришимиз, илмий тадқиқотлар кўламини янада кенгайтириб боришимиз керак.

Кейинги йилларда олий ва ўрта махсус ўқув юртлари сиёсий-тарбиявий ишларни кучайтириш, студентларга марксча-ленинча дунёқарашни чуқур сингдириш соҳасида катта тажриба тўпладилар. Бир қатор олий ва ўрта махсус ўқув юртларида сиёсий-тарбиявий ишларни яхшилаш бўйича катта, ниҳоятда муҳим ва фойдали ишлар амалга оширилмоқда. Бу тадбирлар ўз навбатида ўқув юртларида ўқув-тарбия жараёнининг савиясини кўтариш имконини яратмоқда. Масалан, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетида партия XXIV съезди қарорларини пропаганда қилиш ишида 500 га яқин профессор-ўқитувчи ва 700 дан зиёд студент иштирок этмоқда. Фақат партком қошида ташкил этилган лекторлар группасининг ўзида 100 дан ортиқ ўқитувчи фаол қатнашяпти.

Мазкур ўқув даргоҳида СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигини муносиб кутиб олишга пухта ҳозирлик кўриляпти. Жумладан, ленинча миллий сиёсатнинг тантанасига бағишлаб студентларнинг илмий конференцияси ўтказилди.

Съезд материалларини ўрганиш ва уларни тарғиб-ташвиқ қилиш — Тошкент халқ хўжалиги институти ректорати, парткоми, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг ҳам ҳамиша диққат марказида. Илмий совет йиғилишларида, партия, комсомол активларида, академик группаларда, кафедра мажлисларида партиямиз съезди томонидан илгари сурилган коммунистик қурилишнинг актуал масалалари кенг муҳокама қилинмоқда. Институтда студентлар, аспирантлар ва ўқитувчиларнинг съезд материалларига бағишланган илмий-назарий конференциялари бўлиб ўтмоқда. Ётоқхона, кутубхона, ўқув корпусларида съезд материалларининг пропагандасига оид стендлар, тематик кўргазмалар ташкил этилган. Институтнинг 1971—1975 йилларга мўлжалланган сиёсий-тарбиявий ишлар перспектив плани марксча-ленинча дунёқарашнинг шаклланиши, интернационал ва эстетик тарбия, меҳнат, атеистик ва жисмоний тарбия масалаларини қамраб олади.

Коммунистик партия ҳамиша ёшларнинг коммунистик тарбиясига, уларни партия сиёсатини ҳаётга татбиқ этиш руҳида, юқори коммунистик ғоявийлик, ишонч, пролетар интернационализми, ленинча халқлар дўстлиги руҳида тарбиялашга алоҳида аҳамият бериб келмоқда.

Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашни ўқитиш жараёни тушунчасидан ажратиб бўлмайди. Лекин шуни айтиш керакки, табиат ва кишилик жамияти тараққиёти қонуниятларини ўрганишда ёшларнинг идеологик тарбиясини яхшилаш имкониятларидан ҳали ҳам кам фойдаланилмоқда. Тарбия ролини кўтариш учун, биринчи навбатда, ўқитувчилар ўртасида идеологик ишларни яхшилашга эътиборни кучайтириш керак. Шунинг учун ҳам партия ташкилотлари ва ижтимоий фанлар кафедралари энг аввало педагогларнинг малакасини мунтазам оширишни яхши йўлга қўйишлари лозим. Олий ўқув юртларининг ўқитувчиларини аттестациядан ўтказиш пайтида фақат уларнинг илмий малакаси, педагогик маҳоратинигина эътиборга олиб қолмай, айни вақтда, уларнинг тарбиявий ишлардаги иштирокини яъни тарбиячи сифатидаги малакасини ҳам назарда тутиш керак.

Олий мактаб студентларни сиёсий руҳда тарбиялашда катта тажриба тўплади. Марксча-ленинча назариянинг турли масалаларига бағишланган назарий конференциялар, адабий мунозаралар, савол-жавоб кечалари, сиёсий суҳбатлар ва ахборотлар кенг ўтказилмоқда. Кейинги йилларда тарбиявий ишларнинг янги, оммавий формалари пайдо бўлди. Эстетик тарбия факультетлари, адабий музикали лекторий ижтимоий касблар факультетлари ва бошқалар шулар жумласига киради.

Тошкент халқ хўжалиги, Фарғона ва Қўқон давлат педагогика институтларида ижтимоий касблар факультетлари иши яхши йўлга қўйилган. Бу факультетларнинг лекторлик, бадиий ҳаваскорлик, пионер вожатийлик, спорт, журналистика каби қатор бўлимлари бор. Студентлар бу бўлимларнинг бирортасига кириб ўқиб, уни тамомлаганларидан сўнг махсус гувоҳномага эга бўладилар.

Ҳозир республикамиз олий ўқув юртлари студентнинг бутун ўқув даврига мўлжалланган перспектив тарбия планлари асосида иш олиб бораётирлар. Бу план ўқув жараёни билан студентнинг бутун фаолиятини ўз ичига қамраб олади. Пландаги чора-тадбирлар курсдан-курсга ўзгариб бораверади. Яқинда министрлик коллегияси Тошкент қишлоқ хўжалиги ва халқ хўжалиги институтларининг бу соҳадаги тажрибаларини ўрганиб чиқди, министрлик қарамоғидаги институтларга мазкур олий мактабларнинг сиёсий тарбия соҳасидаги тажрибаларини кенг ёйишни таклиф этди.

Олий мактабларда олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар кўп қирралидир. Уларни муваффақиятли амалга ошириш олий мактабнинг бутун коллективидан, барча студент группалари етакчиларидан, жамоат ташкилотлари ва ижтимоий фанлар кафедраларидан катта куч ва билим талаб қилади.

Ёшларимизни интернационализмга садоқат ҳис-туйғулари руҳида тарбиялаш, совет ватанпарварлиги туйғуларини ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш олий ўқув юртлари олиб борадиган барча сиёсий-тарбиявий ишларнинг асосий мезони ҳисобланади.

Сиёсий-тарбиявий ишлар, ёшларни интернационализм ва совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаш республикамизнинг бошқа аксарият олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ҳам яхши йўлга қўйилган. Аммо олий ва ўрта махсус ўқув юртларида эришилган ютуқлар билан бирга ҳали жиддий камчиликларимиз ҳам бор. Баъзи ўқув юртларида сиёсий-тарбиявий ишлар талаб даражасида эмас.

Тошкент ва Андижон медицина ҳамда Хоразм педагогика институтлари, Самарқанд Давлат университети ўқитувчилари орасида ўз ахлоқсизлиги билан коллектив шаънига доғ туширган педагоглар ҳам топилиб қолди.

Шуни ҳам айтиш керакки, олий мактабларга қабул ва сессия имтиҳонлари пайтида баъзи ўқитувчилар таъмагирлик йўлига ўтиб олмоқдалар. ТошДУ ва СамДУ, Тошкент ва Фарғона политехника институтлари, Тошкент ва Бухоро педагогика институтлари, айрим бошқа олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ана шундай кўнгилсиз воқеалар юз берди. Масалан, Бухоро Давлат педагогика институтида ўқув-тарбия ишлари анча бўшаштириб юборилган. Бир қанча студентлар аҳлоқсизлиги, маиший бузуқлиги туфайли институтдан ҳайдалди. Шундай фактлар ҳам учрайдики, институт маъмурияти жамоат тартибини бузувчи айрим студентларга нисбатан қаттиққўллик кўрсатмаяпти. Тарих-география факультетининг собиқ декани, умумий тарих кафедрасининг мудири А. Зарипов ўз мансабини суиистеъмол қилганлиги учун партия сафидан ўчирилди ва суд жавобгарлигига тортилди. Институтда тарбиявий ишлар даражаси ниҳоятда паст, профессор-ўқитувчилар состави ўртасида соғлом иш шароити яратилмаган. Бу эса коллектив кайфияти ва студентлар тарбиясига таъсир қилмай қолмайди, албатта. Ўқув ва сиёсий-тарбиявий ишлар савиясининг ёмонлиги ўзлаштиришнинг пасайишига сабаб бўлди. 1970—1971 ўқув йилидаги қишки сессия якунларига кўра, кундузги факультетларда умумий ўзлаштириш институт бўйича 77 процентни ташкил этди. Имтиҳон топширган 2371 студентдан 973 тасигина қониқарли баҳо олди.

Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институтида техника хавфсизлиги кафедраси мудири бўлиб ишлаган техника фанлари доктори, профессор Д. Л. Кельберт маиший нопоклиги билан тарбиячи деган номга доғ туширди. У уч аёлнинг бахтини поймол қилди. Партком Д. Л. Кельбертни КПСС аъзолигидан ўчирди.

Доҳиймиз Карл Маркс **«Тарбиячининг ўзи тарбияланган бўлиши керак»** деб бежиз айтмаган эди. Ҳаёт кадрларга бўлган талабчанликни янада оширишни тақозо этмоқда. Ҳозирги кунда бизга юксак сиёсий онглиликни яхши профессионал тайёргарлик билан қўшиб олиб борадиган кишилар керак.

Айрим ўқув юртларидаги сиёсий-тарбиявий ишлар соҳасида йўл қўйилаётган камчиликларнинг асосий сабаби, қатор олий мактабларда партия ва ҳукумат қарорлари ижроси устидан назоратнинг йўқлигидир. Партиямиз барча ижтимоий фан ўқитувчиларининг Коммунистик партия сафида бўлишларини талаб этмоқда. Амалда эса кўпгина ижтимоий фан кафедраларида партиясиз ўқитувчиларни ҳам учратамиз. Шуни айтиш керакки, ижтимоий фан кафедраларида ҳозирги кундаги партия қатлами бизни тўла равишда қаноатлантиролмайди.

Ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш иши, айниқса, ҳозирги пайтда алоҳида муҳим аҳамият касб этмоқда. Олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ишини КПСС XXIV съезди талаблари даражасига кўтариш катта илмий-ташкилий, ўқув-методик ва сиёсий-тарбиявий тадбирларни амалга оширишни тақозо этади. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг VI пленумида ҳам мутахассис кадрлар тайёрлашда партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари катта ташкилотчилик ва сиёсий ишларни олиб боришлари зарурлиги алоҳида уқтириб ўтилди.

Шу муносабат билан олий мактаблар маъмурияти ва партия ташкилотларининг энг муҳим вазифаси — кадрларни танлаш ва уларни жой-жойига қўйишдан иборатдир. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва уларни тарбиялаш эса мунтазам равишда ўқитувчиларни аттестациядан ўтказиб туриш, катта тарбиявий ишларни олиб боришни тақозо этади.

Шуни алоҳида таъкидлаш ўринлики, шахсий намуна кўрсатиш — студент-ёшларни тарбиялашдаги энг муҳим омилдир.

Олий ўқув юртлари ҳаётида қизғин дамлар келди. Ўқув йили тугалланиб, янги ўқув йилига ҳозирлик бошланмоқда. Шунинг учун ҳам ректорат, партия комитетларининг бурчи — илмий-педагогик составни мустаҳкамлашнинг барча томонларини чуқур ўрганиш, ўқитувчилар масъулиятини ошириш, билимдон, малакали мутахассис кадрлар тайёрлашда уларга доимо кўмаклашиб боришдан иборатдир.

ССР БИЛАН ИРОҚ ЎРТАСИДА ТУЗИЛГАН ШАРТНОМА КУЧГА КИРДИ

Дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги Совет — Ироқ шартномасининг ратификация қилинган ёрлиқларини 20 июлда қабулхонада айирбошлаш маросими ўтказилди. Бу шартномани 1972 йил 9 апрелда Бағдодда Совет Иттифоқи номидан СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин ва Ироқ Республикаси номидан президент Аҳмад Ҳасан ал-Бакр имзолаган эди. Ёрлиқлар алмашинган пайтдан бошлаб шартнома кучга кирди.

СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Ироқ Республикасининг ташқи ишлар министри Муртада Саид Абдил Боқий ратификация қилинган ёрлиқларни айирбошладилар.

Ратификация қилинган ёрлиқларни айирбошлаш вақтида Совет томонидан СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Н. Х. Арутюнян, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, СССР ташқи ишлар министрининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов, нефть саноати министрининг биринчи ўринбосари С. А. Оруджев, СССР Ташқи ишлар министрлигининг бош секретари И. Н. Земсков, СССР Қуролли Кучлари Бош бошқармаси бошлиғининг ўринбосари генерал-полковник Н. В. Огарков, СССР Министрлар Советининг ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитети раисининг ўринбосари А. Е. Петрушев ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Ироқ томонидан ташқи ишлар министрининг ўринбосари Ш. Д. Таҳа, Ироқ Республикасининг Совет Иттифоқидаги элчиси С. М. Амаш, Ироқ Ташқи ишлар министрлиги бўлимларининг мудирлари М. Р. ал Жаберий, Х. А. ал Анбарий ҳозир бўлдилар.

Ратификация қилинган ёрлиқлар айирбошланганидан кейин СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Ироқ Республикаси ташқи ишлар министри Муртада Саид Абдил Боқий нутқ сўзладилар.

Дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома кучга кирганлиги муносабати билан, деди А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети, Олий Совет Президиуми ва Совет ҳукумати номидан ғоят мамнун бўлганлигимизни изҳор қилишга ижозат бергайсиз. Ўзаро муносабатларимиз тарихида ана шу катта воқеа муҳим халқаро аҳамиятга ҳам эгадир. Шунинг учун ҳам Совет Иттифоқида бу воқеа якдиллик билан қўллаб-қувватланди, Ироқда, бошқа араб мамлакатларида маъқулланди, жаҳондаги бутун прогрессив жамоатчилик фикри маъқуллади.

Шартнома мамлакатларимиз ўртасидаги дўстликни янада мустаҳкамлаш ва икки томонлама ҳамкорликни кенгайтириш учун узоқ даврга мўлжалланган мустаҳкам халқаро-ҳуқуқий негизни вужудга келтиради. Шартнома Совет Иттифоқи билан Ироқ ўртасидаги муносабатларни ҳар томонлама ривожлантириш учун янги, янада қулай истиқболларни очиб беради.

Министр жаноблари, яқиндагина бу шартнома расман ҳали кучга кирган бўлмаса ҳам, унинг қоидаларига мувофиқ, Москвада сиз билан муҳим масалалар юзасидан маслаҳатлашиб олган эдик. Маълумки, Совет Иттифоқи Ироқ ҳукуматининг чет эл нефть монополияларига нисбатан кўрган қонуний тадбирларини қўллаб-қувватлади. СССР ва Ироқ иқтисодий, савдо-сотиқ соҳасида ва бошқа соҳаларда ҳамкорликни кенгайтиришга доим интилаётганлиги яна бир марта таъкидланди.

Совет — Ироқ шартномаси Яқин Шарқ районидаги аҳволга самарали таъсир қилишига ва халқаро тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлаш йўлидаги курашда, шубҳасиз, ижобий роль ўйнашига аминмиз. Яқин Шарқда исроиллик агрессорларнинг ва уларга ҳомийлик қилаётганларнинг айби билан кескинлик ўчоғи ҳануз сақланиб қолган ҳозирги пайтда бу нарса айниқса муҳимдир.

Сўзимнинг охирида ишонч билдириб айтаманки, СССР билан Ироқ ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида бугун кучга кираётган шартнома ҳар иккала мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларда янги босқични очиб беради, Совет — Ироқ дўстлигини мустаҳкамлаш, барча араб халқларининг ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш ҳамда социал тараққиёт учун, империализмга ва агрессияга қарши кураши ишига салмоқли ҳисса қўшади.

Совет — Ироқ муносабатлари тарихида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги ана шу биринчи шартнома кучга кирганлиги муносабати билан ҳаммангизни чин кўнгилдан табриклайман.

Шундан кейин Муртада Саид Абдил Боқий нутқ сўзлади. Ироқ ташқи ишлар министри қуйидагиларни айтди: мен Араб социалистик уйғониш партияси, Ироқ ҳукумати мамлакатларимиз ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисидаги шартномага юксак баҳо бераётганликларини улар номидан айтишим билан хурсандман. Бизнинг халқимиз бу шартномани қўллаб-қувватлади. Бу шартнома империализмга, сионизмга ва монополияларга қарши, халқлар озодлиги учун, уларнинг хавфсизлиги, суверенитети, мустақиллиги учун, табиий бойликлардан миллат манфаатлари йўлида фойдаланиш учун биргаликда олиб борилаётган курашда, қўлга киритилган ғалабаларни ҳимоя қилиш учун курашда иттифоқимизнинг асосларини яратиб берди.

Шартнома — муҳим сиёсий ҳужжатдир. Бу шартномада халқларимизнинг ўзаро яхши муносабатларини янада юксак даражага кўтаришга интилаётганлиги ифода этилган. Бу шартнома халқларимизнинг манфаатларига жавоб беради ва мустақиллик, суверинитет ҳамда бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принципларига мос бўлиб тушади. Айни вақтда шартнома ҳар иккала мамлакат ўртасидаги беғараз, тенг ҳуқуқли муносабатлар намунасидир.

Шартнома имзоланганидан кейин империалистик, сионистик доиралар ва чет эл монополиялари бу шартноманинг мақсад ва моҳиятини бузиб кўрсатишга, халқларимизни бир-бири билан боғлаган дўстликнинг беғараз, самимий характерига доғ туширишга уриниб кўрдилар.

Империализмнинг халқимизга ва унинг манфаатларига қарши ҳужуми кучайиб бораётган бир пайтда шартноманинг ратификация қилинган ёрлиқларини айирбошлаш маросимини ўтказмоқдамиз. Бу ҳужум сионистларнинг араб территорияларини ҳали ҳам оккупация қилиб турганлигида, империализм ўз хуружларини кучайтирганлигида намоён бўлмоқда. Империализм фитналар уюштирмоқда ва ўзининг макрли режаларини тузмоқда. Аммо бу планлар ҳеч қачон амалга ошмайди. Нефть конларини национализация қилиш тўғрисидаги қароримиз, деб сўзини давом эттирди министр, империализмни, мустамлакачиликни ва уларнинг агентларини жуда катта ташвишга солиб қўйди. Аммо Ироқ халқининг қатъияти туфайли, ўз озодлиги учун курашаётган барча кучларнинг қўллаб-қувватлаши туфайли, дўстларимизнинг позициялари туфайли биз муваффақият қозонамиз ва ўзимизнинг ҳаққоний курашимизда ғалабага эришамиз.

Мен Совет Иттифоқига зўр миннатдорчилик изҳор қилишни истайман, «Ирак петролеум» компаниясининг мол-мулкини национализация қилганимиздан кейин дўст Совет Иттифоқи беғараз самимий позицияда бўлганлигини таъкидлаб ўтишни истайман. Биз араб халқининг миллий озодлик учун курашида Совет Иттифоқининг унга кўрсатаётган жуда катта мададига ғоят юксак баҳо берамиз.

Муртада Саид Абдил Боқий Совет — Араб дўстлиги шарафига, Ироқ билан СССР ўртасидаги дўстлик шарафига қадаҳ кўтарди. Ана шу дўстлик Совет Иттифоқи билан Ироқ ўртасида дўстлик ва ҳамкорлик тўғрисида тузилган шартномада ўз ифодасини топди.

* * *

А. А. Громико Муртада Саид Абдил Боқий шарафига ўша куни нонушта зиёфат берди.

Зиёфатда Ироқ министри билан бирга унинг ҳамроҳлари ҳам бор эди.

Совет томонидан СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари Н. Х. Арутюнян, СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари В. Н. Новиков ва бошқа расмий кишилар ҳозир бўлдилар.

Самимий, дўстона вазиятда ўтган зиёфат вақтида А. А. Громико ва Муртада Саид Абдил Боқий қадаҳ кўтардилар. (ТАСС).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми совет музика санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун ҳамда туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Композиторлар союзи Қорақалпоғистон бўлимининг раиси композитор Алим Ҳалимовни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

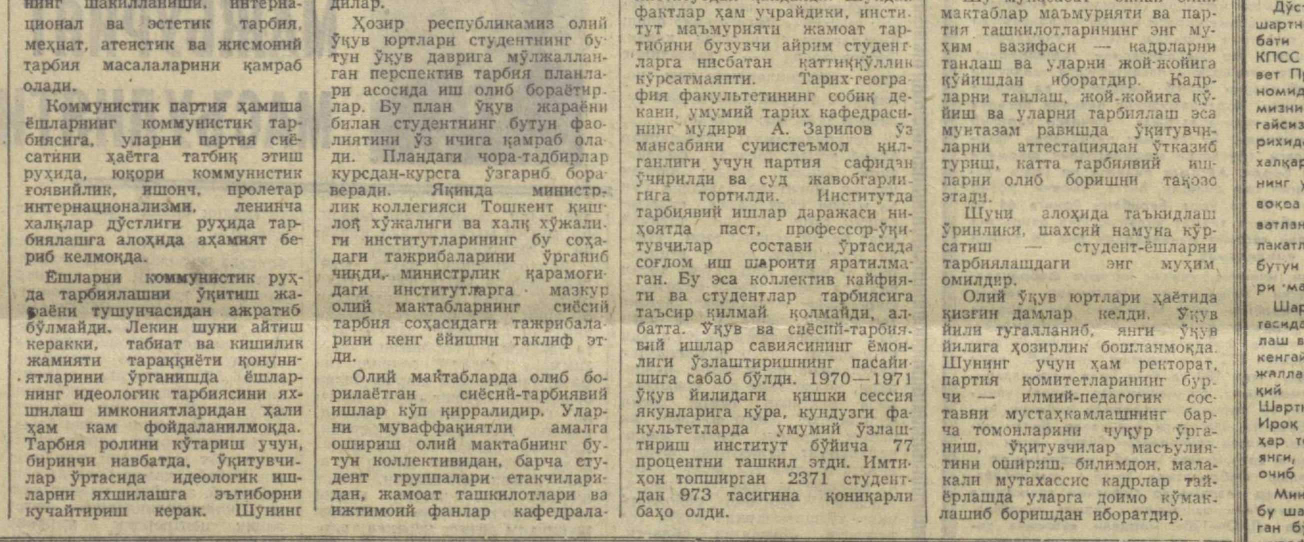

СССР ташкил топган куннинг 50 йиллик олтин тўйига муносиб армуғон ҳозирлаш учун шижоаткорона меҳнат қилаётган Тошкент тракторсозлик заводи ишчилари катта ғалабаларни қўлга кирита ётирлар. Қишлоқ хўжалигига мукаммал универсал тракторлар кетма-кет жўнатиб турилибди. Суратда: тракторлар учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқараётган цех илғорлари Г. Шалаев, А. Филатов, В. Чурочкин ва Г. Докшин ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ХАРИДОР ВА САВДО

Халқ бахт-саодати тўғрисида, унинг ҳаётини муттасил яхшилаш борасида ғамхўрлик қилиш Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг асосий вазифаси бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади. Оғир индустриянинг жадал ривожланиши асосида халқ хўжалигининг ҳамма тармоқлари, жумладан, аҳолининг ўсиб бораётган хилма-хил эҳтиёжларини қондиришга даъват этилган тармоқлар ҳам муваффақиятли ривожланмоқда. Кенг истеъмол моллари ишлаб чиқаришни, енгил ва озиқ-овқат саноатини тез суръатлар билан ривожлантириш учун ҳамма шарт-шароитлар яратилди.

Аҳолининг эҳтиёж ва талабларини тўлароқ таъминлаш мақсадида Коммунистик партия кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарувчи тармоқларни тезкорлик билан ривожлантиришни кўзда тутмоқда. Шу билан бирга беш йилликда чакана товар обороти 1,4 баравар кўпаяди.

Бу вазифани муваффақиятли ҳал этмоқ учун аҳоли талабларини пухта ўрганиш, саноат билан савдонинг алоқаларини мустаҳкамлаш талаб қилинади. Сўнгги йилларда бу соҳада бирмунча ишлар амалга оширилади. Савдо ташкилотлари харидорлар эҳтиёжларини, уларнинг манфаатларини кўзда тутиб, ишлаб чиқаришга актив таъсир кўрсатадиган бўлиб қолдилар. Бунинг натижасида кенг истеъмол моллари ассортименти кенгайди, сифати яхшиланди. Республикамиздаги кўпгина корхоналар янги буюмлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириб олдилар. Бундай товарлар харидорлар диққатини доим ўзига тортмоқда.

Лекин, фактлар шуни кўрсатмоқдаки, савдо ходимлари харидорлар талабини ўрганиш методларини ҳали тўла ўзлаштириб олганлари йўқ, аҳолининг айрим товарларга талабини ҳисобга олишда хатога йўл қўймоқдалар. Баъзи ҳолларда эса ишлаб чиқариш ходимлари аҳоли талабларини яхши ҳисобга олмаётирлар. 1972 йилнинг бошланишига қадар магазинларда ва омборларда тайёр кийимлар ва пойафзал белгиланган нормадагидан бир неча миллион сўмлик ортиқча туриб қолди. Тайёр кийимларнинг айрим турлари ва пойафзаллар бежирим эмаслиги, фасонининг бир хиллиги, кўримсизлиги сабабли сотиб олинмаётир. Бунда ишлаб чиқаришни замонавийроқ, энг мукаммал конструкция ва моделдаги товарлар ишлаб чиқаришга ўтказмаётган, ассортиментини янгиламаётган корхона раҳбарларининг ҳам айби бор. Масалан, Қўқондаги пойафзал фабрикаси маҳсулотлари кўримсиз, харидоргир эмаслиги сабабли магазин ва омборларда туриб қолмоқда. Корхона раҳбарлари маҳсулот сифатини яхшилаш, хилини кўпайтириш учун тегишли чораларни кўрмаётирлар.

Аҳолининг сифатли товарларга бўлган эҳтиёжини таъминлашда улгуржи савдо звеносининг роли каттадир. Базалар кўпгина корхоналардан маҳсулот қабул қилиб олар эканлар, сифатсиз товарларни савдога чиқиш йўлига ғов солишлари, чакана савдода хилма-хил товарларнинг бўлишини таъминлашлари керак.

Республикамиз савдо ходимлари аҳолининг талаб ва эҳтиёжларини тўлароқ қондириш мақсадида савдонинг про-

Р. ЭШЧОНОВ,
Ўзбекистон ССР Олий Совети савдо ва умумий овқатланиш бўйича доимий комиссиясининг раиси

грессив формаларини дадиллик билан жорий этяптилар. Айниқса, харидорнинг ўзига ўзи хизмат кўрсатиш формасини жорий этишга катта аҳамият берилмоқда. Ўтган йилнинг ўзидагина 332 магазин, шу жумладан, 172 озиқ-овқат магазини ва 150 саноат моллари магазини савдо қилишнинг прогрессив формасига ўтказилди. Сўнгги йилларда шаҳарларда ва қишлоқларда савдонинг моддий-техника базаси анча мустаҳкамланди.

Республика савдо ходимларининг 224 минг кишилик коллективи харидорларга намунали хизмат кўрсатиш, уларнинг талаб ва истакларини қондириш учун курашмоқдалар. Улар орасида ўз касбини севадиган, харидорга намунали хизмат қилишни ўзи учун шарафли бурч деб биладиган кишилар жуда кўп. Савдо кадрларининг сифат состави яхшиланди. Ҳозир республикамизда 32 мингдан ортиқ дипломли савдо мутахассислари ишламоқда.

Республика партия ва совет органлари аҳолига савдо хизматини такомиллаштириш ва халқ хўжалигининг ҳамма тармоқларини, айниқса аҳолининг тез ўсиб бораётган талабларини қондириш билан боғлиқ бўлган тармоқларни ривожлантиришга доимо эътибор бериб келмоқдалар. Савдо хизматини яхшилаш масалалари район, шаҳар, қишлоқ Советларида, уларнинг ижроия комитетларида кўриб чиқилмоқда. Бу масалаларни ўрганиш ва муҳокама қилишда, савдо хизматини такомиллаштириш юзасидан тавсиялар ишлаб чиқишда савдо бўйича доимий комиссиялар, депутатлар актив қатнашаётирлар.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг савдо ва умумий овқатланиш бўйича доимий комиссияси Фарғона областида аҳолига савдо хизмати кўрсатишнинг прогрессив формаларини жорий этишнинг аҳволини ўрганиб чиқди. Областда давлат ва кооператив савдоси товар обороти муттасил ўсиб бормоқда, уларнинг моддий-техника базаси кенгаймоқда, савдо маданияти яхшиланаётир.

Бироқ, савдо хизматини яхшилаш соҳасида ҳали кўп ишлар қилиниши керак. КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг «Савдони ва унинг техника билан таъминланишини яхшилашнинг баъзи чоралари тўғрисида»ги қарорида савдонинг форма ва методларини янада такомиллаштириш, аҳолининг талабларини тўлароқ ҳисобга олиш зарурлиги кўрсатиб ўтилган. Аммо кўп ҳолларда савдо ташкилотлари аҳолининг талабларини ҳисобга олишда етарли даражада оперативлик қилмайдилар. Бунинг оқибатида магазинларга ёз ойларида қишлик товарлар, қишда эса ёзги товарлар келтирилади. Натижада савдо ташкилотларида нормадан ортиқча товарлар тўпланиб қолмоқда.

Масалан, 1972 йил 1 июнга қадар матлубот кооперациясига қарашли магазинларда 12,7 миллион сўмлик, давлат савдоси корхоналарида 5,9 миллион сўмлик нормадан ортиқча товарлар тўпланиб қолган. Шу билан бир вақтда айрим товарларга буюртмалар асоссиз равишда камайтирилган, уларни ишлаб чиқариш ҳам камайган ва бундай товарлар камёб бўлиб қолган.

Шуни ҳам айтиш керакки, республика озиқ-овқат саноати корхоналари тортиб-ўлчаб ўраб қўйиладиган маҳсулотларни етарли чиқармаётирлар. Бу эса магазинларда харидорларнинг вақтини тежаш, уларга маданий савдо хизмати кўрсатишнинг прогрессив формаларини кенгроқ жорий этишга тўсқинлик қилмоқда.

Халқ хўжалигимизда савдо ходимининг алоҳида ўрни бор. Савдо ходими харидорга хизмат кўрсатар экан, хилма-хил характердаги кишилар билан тўқнашади, улар билан муомала қилади. Шунинг учун ҳам савдо ходими юксак маданиятли, маълумотли, хушмуомала бўлмоғи керак. Токи, бирорта ҳам харидор магазиндан кўнгли хира бўлиб чиқмасин.

Суратда: Молдавия ССРдаги Дубоссар ГЭСи.
Е. Драйшнер фотоси, ТАСС фотохроникаси.

СССР—50

МОЛДАВИЯ ҳафталиги

ОВОЗИМ СЕНГА

Мен мақолани севимли романсдан олинган юқоридаги сўзлар билан бошлашни лозим топдим. Мен қўшиқчиман. Ўз фикр ва ўйларимни, орзу ва интилишларимни кишиларга қўшиқ орқали етказишга одатланганман. Менинг Россияга бўлган меҳру-муҳаббатим чексиз.

Молдавияда РСФСР адабиёти ва санъати кунлари ўтаётганда журналистлар мендан, Россия сизнинг тақдирингизда қандай роль ўйнаган — деб сўраб қолишди. Ушанда мен санъат оламида қандай муваффақиятларга эришган бўлсам, буларнинг ҳаммаси Россия туфайлидир, деб жавоб бердим. Бу сўзни ҳозир яна бир карра такрорламоқчиман. Шундай дейишимнинг боиси бор. Агар Россия бўлмаганда Мария Биешу деган артист ва қўшиқчи ҳам бўлмас эди. Унинг шуҳрати ва овози мамлакат узра ёйилмасди. Баъзан байрамларда ёки черков хорида қўшиқ айтувчи бир қишлоқ қизи бўлиб қолишим турган гап эди. Чунки ўз округида яхши овозга эга бўлган онамнинг тақдири 1940 йилгача шундай бўлган.

Совет ҳокимияти менга ўқиш имкониятини берди. Менинг ўз талантим ва имкониятларимни рўёбга чиқариш учун шароит яратиб берди. Бу воқеа бундан 17 йил муқаддам рўй берган эди. Молдавия республикасининг ўша вақтдаги маданият министри Артём Маркович Лазарев бадиий ҳаваскорлик тўгарагида қўшиғимни тугатиб, саҳнадан тушганимда, «артист бўлишни хоҳлайсанми?», деб сўради. Мен фақат бошимни қимирлатиб, тасдиқ аломатини қилдим-у, аммо ҳаяжондан биронбир сўз айта олмадим. Чунки бундай меҳрибонликдан ва эътибордан мен ўзимни йўқотаёзган эдим. Айни вақтда чўнтагимда қишлоқ хўжалик техникумини тамомлаганлигим ҳақидаги диплом ҳам бор эди. Техникумни битиргач, мен Голонтировка чўллари атрофига ниҳоллар ўтқазиш ва уни боғ-роғларга айлантириш тўғрисида ўйлардим. Лекин ёшликдан қўшиқ айтишни жуда-жуда севардим. Шунинг учун ҳам Кишинев консерваториясига ўқишга кирдим.

Онам ўсган муҳит шароитида менинг тақдирим нима бўлишини тасаввур қилиш қийин эмас. Буржуазия Руминиясининг маданият министри бир деҳқон қизининг овозига эътибор берармиди?! Ҳамқишлоғимиз Мария Чиботарунинг аянчли қисмати хотирамизда ҳамон сақланиб келади. У ўзи туғилиб ўсган юртида қўшиқ айтиш имкониятидан маҳрум бўлиб, Европа бўйлаб сарсонлик-саргардонликда юришга мажбур бўлди. Шунинг учун ҳам Бессарабия СССРга қайта қўшилганда ўлкамизнинг барча меҳнаткашлари бу воқеани зўр шоду-хуррамлик билан кутиб олишди.

Ўшандан бошлаб менинг Россия билан бўлган алоқаларим кундан-кунга мустаҳкамланиб борди. Россия менинг учун маҳорат мактаби, юксак профессионал маданият мактаби бўлиб хизмат қилди. Тўғри, Кишинёвдаги устозларим ҳам менга кўп нарсани ўргатишди. Лекин Россиядаги устозларим мени санъат оламига етаклаб кирдилар, унинг сиру-асрорларини ўргатдилар. Чунки мен Россияда СССР Иттифоқи Большой театрининг моҳир санъаткорлари қўлида таҳсил олдим. Улар билан бирга ижод қилдим. Рус вокаль мактабининг бой тажрибаларини ўргандим.

Рус композиторларининг музикасини айтмайсизми! Улар ниҳоятда ёркин, майин ва нафис. Менинг биринчи партияларимдан бири Чайковскийнинг «Пиковая дама» операсидаги Лиза ролини ўйнаш бўлди. Бу рус композиторларининг даҳоси билан жуда яқиндан танишиш имкониятини берди. Лиза мени ўзига ром қилиб қўйди. Шунга кўра ҳозир менинг энг севимли қаҳрамонларимдан бири ҳисобланади. Рус классик романслари ҳақида бир неча соатлаб гапириб беришим мумкин.

Россия артистлари билан ҳамкорлик қилиш менга ижодим соҳасида нималар берганлигини санаб ўтиш қийин. Мен СССР халқ артисти Ирина Архипова билан спектаклларда куйлаганман. Катта театрнинг ансамбли составида «Чио-Чио-Сан» ва бошқа спектаклларни ўйнаганимда ҳар бир спектакл ва ҳар бир концертдан катта сабоқ олардим, бой тажриба орттирардим.

Фақат биргина менинг тақдиримда Россия санъаткорлари ҳақиқий устозлик вазифасини қандай бажарганликларини санаб ўтдим. Лекин, «Лучафэру» театрининг ҳар бир спектаклида Вахтангов, рус актёрлари мактабининг таъсири сезилиб туради. Пушкин номли Молдавия музикали драма театри ва балетимизда ҳам буни яққол сезишимиз мумкин. Чунки менинг ҳамкасбларимнинг кўпчилиги Москва ва Ленинград олий ўқув юртларида билим олишган.

Шу сабабдан ҳам биз Россиядан беҳад миннатдормиз. У фақат бизни озод ва эркин турмушга эришишимизда ёрдам бериб гина қолмай, айни вақтда маданиятимизнинг гуллаб-яшнашида яқиндан ёрдам берди ва бермоқда. Шунинг учун ҳам менинг овозим — улуғ рус халқига, кўп миллатли совет халқлари оиласидаги халқларга, қўшиқларим — сизларга, одамлар деб айтишга ҳақлиман.

Мария БИЕШУ,
СССР халқ артисти.

БЕКОБОДДА ИСТИРОҲАТ БОҒИ

Металлурглар шаҳри бўлган Бекободнинг ҳусни кун сайин гўзаллашиб боряпти. Меҳнаткашларнинг намунали хордиқ чиқаришини назарда тутиб, Сирдарё ўртасидаги ҳушманзара оролчада шаҳар истироҳат боғини очишга қарор қилинди. Қалин дарахтзордан иборат бўлган бу оролча аввал ўрмон хўжалиги ихтиёрида эди. Ҳозир бу ерни шаҳар паркига мослаштириб, қайта қуриш ишлари кенг авж олдириб юборилди.

Шаҳардаги металлургия заводи, ғишт заводи, цемент комбинати, пахта заводи, 16 ва 18-автобаза коллективлари ва бошқа корхоналар истироҳат боғида меҳнаткашлар учун қулайлик яратиш мақсадида ошхона, болалар майдончаси, кутубхона, танца майдони ва бошқа маданий объектлар қурилишини бошлаб юбордилар.

Истироҳат боғини яратишда тажрибали боғбон Қўчқор Ризабоевнинг ҳам ҳиссаси катта бўляпти. У ҳозир минглаб туп манзарали дарахт кўчатларини авайлаб парвариш қиляпти.

Шаҳарнинг энг сўлим ерига жойлашган бу истироҳат боғи СССРнинг 50 йиллиги олдидан шаҳар меҳнаткашларига муносиб тортиқ бўлади.

О. УСМОНОВ.

КАРВОНЛАР

НАМАНГАН. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Область ғаллакорлари ўрим-йиғимни тезкорлик билан давом эттирмоқдалар. Кўпчилик районлар давлатга дон топшириш йиллик планларини муддатидан илгари бажарганликлари ҳақида рапорт бердилар.

Тўрақўрғонлик ғаллакорлар областда биринчи бўлиб ғалаба рапортига имзо чекдилар. Учқўрғон районида 1502 тонна дон тайёрланди. Уйчи, Поп ва Наманган районларида ҳам ўрим-йиғим ташкилий жиҳатдан уюшқоқлик билан ўтказилиб, давлатга дон сотиш йиллик планлари ошириб адо этилди. Бу йил ўтган йилдагидан анча кўп уруғлик ва чорва моллар учун концентрат озуқа жамғарилди, эҳтиёт фонди ажратилди.

Учқўрғон районидаги Ленин номли ва «Учқўрғон» совхозларида ўрим-йиғим ишлари айниқса қисқа фурсатда тугалланди, гектаридан 30 центнердан хирмон кўтарилди.

Областда ўрим-йиғим ва дон тайёрлаш жадал давом эттириляпти.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

КАРТОШКА ҲОСИЛИ ЙИҒИШТИРИБ ОЛИНМОҚДА

ГУЛИСТОН, (ЎзТАГ мухбири). Тоғ этаклари зонасида жойлашган Зомин райони совхозлари картошкани кавлаб олишга киришдилар. Барча хўжаликларда ишлар комплекс механизациялаштирилган. Картошкани комбайнлар қавламоқда, далалар косилкалар воситасида картошка палакларидан тозаланмоқда. Ҳосил машиналарга транспортёрлар ёрдамида ортилмоқда. Шунинг натижасида картошка кавлаб олиш суръати анча тезлашиб, нобудгарчилик тугатилди.

Бу ерларда картошка шартли суғориладиган ерларда етиштирилаётганлигига қарамай, сабзавотчилар яхши ҳосил олдилар. 1- «Зомин» совхозида ҳар гектаридан бир юз йигирма центнердан картошка йиғиштириб олинди.

Бу йил янги баҳорикор ерларни ўзлаштириш ҳисобига районда картошка майдонлари бир ярим баравар кенгайтирилди.

КОМБАЙНЛАРДА БАЙРОҚЧАЛАР

ҒАЛЛАОРОЛ. (Самарқанд области, ЎзТАГ мухбири). СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига бошланган мусобақа ғолиблари мукофотланадиган қирмизи байроқча 2- «Ғаллаорол» совхозининг Малла Усмонов бошқараётган комбайнига тикилди. Илғор механизатор ўн кун ичида 156 гектар майдондаги ғаллани ўриб олди. У районда энг юқори иш унумига эришди. М. Усмонов комбайн бункеридан беш минг пуддан кўпроқ дон тўкди.

БИЗНИНГ СУҲБАТ

МАРҲАБО, АЗИЗ МЕҲМОНЛАР

Иркутск музикали комедия театри Тошкент гастролини муваффақиятли давом эттирмоқда. Мухбиримиз ана шу театрнинг бир неча санъаткорлари билан учрашиб, суҳбатлашди.

БЕНИҲОЯ МАМНУНМИЗ
И. А. ФАЛИКОВ,
Театрнинг бадиий раҳбари

Бизнинг Ўзбекистонга сафаримиз Ўрта Осиё республикалари бўйлаб қиладиган катта гастролимизнинг бошланишидир. Ўзбеклар диёрида биз деярли бир ойдан бери меҳмондамиз. Самарқанд, Навоий шаҳарларида бўлдик. 15 июлдан бошлаб Тошкентдаги Свердлов номли концерт залида томошалар кўрсатяпмиз.

Театрнинг қадри томошабинларнинг гавжумлиги билан белгиланади. Дарҳақиқат, агар театр ёқиб қолса, одам оқимининг поёни бўлмайди. Борди-ю ёқмаса-келмай қўяверади. Биз хурсандмиз. Ўзбекистоннинг қайси шаҳрида томошалар кўрсатмайлик, театр заллари одамлар билан лиқ тўлиб турди. Демак, ўзбекистонликларга бизнинг театримиз томошалари ёқди.

Ўзбекистон бўйлаб сафаримиз қизиқарли бўлди. Аввал энг қадимий ва машҳур шаҳар — Самарқандда бўлдик, сўнг янги бунёдга келтирилган шаҳарлардан бири—Навоийга келдик. Бамисоли тарихдан ҳозирги кунга ташриф буюргандек бўлдик. Лекин диққатга сазовор нарса шуки, ўзбеклар ўз ўтмишидаги прогрессив ходисаларга жуда эҳтиёткорлик ва ғамхўрлик билан қарар эканлар. Самарқандда эски тарихий ёдгорликлар кўз қорачиғидек асралмоқда. Самарқандда, Навоийда, Тошкентда эски ва ҳозирги кун меъморчилиги ютуқлари ажойиб бир тарзда бирлашган, шарқона нафосат билан товланадиган архитектура намуналарини кўрдик. Тошкентдаги Ленин музейи, Самарқанддаги опера ва балет театри, Навоийдаги Фарҳод номли маданият саройи ана шу жиҳатлари билан бизни маҳлиё қилди.

Мен Тошкентда 1959 йилда бўлганман. Ҳозир келиб кўзларимга ишонмадим. Бағри кафтдек текис ва кенг кўчалар, муҳташам кўп қаватли бинолар... Шаҳарнинг бағри очиқ ва баҳаво.

Ўзбекистондаги гастролимизнинг ютуқлари бизга катта ижодий куч-ғайрат ва илҳом бағишлайди. Бу ерда биз талабчан дўстлар синовидан ўтяпмиз. Бу синов бизлар учун масъулиятли ва шарафлидир.

БИРИНЧИ УЧРАШУВ
Светлана АНКУДИНОВА,
артистка.

Ўзбекистонда биринчи марта бўлишим. Бу учрашув мен учун беқиёс мароқли бўлди. Серқуёш ўлкангиз табиатининг, шаҳарлари қиёфасининг ўзига хос манзараси, айниқса одамлари, уларнинг санъатга муҳаббати мени ҳурсанд қилди. Гастроль пайтида ўзбекистонлик томошабинлар менинг ижроимда «Чанитанинг бўсаси» опереттасидаги Анита, «Сильва»даги Стаси, «Цирк маликаси»даги Мири, «Куёв қочди» музикали комедиясидаги Коко ва бошқа бир неча ролларни томоша қилдилар. Юқоридаги спектакллар ўзбекистонлик томошабинларнинг олқишларига сазовор бўлди. Бунда менинг ҳам улушим борлигидан ҳурсандман.

Биз қаерда бўлмайлик илиқ қучоқ очиб қаршиладилар, спектакль ва концертларимизга минглаб одамлар келишди. Мана, Тошкент томошабинлари ҳузуридамиз. Мен бу шаҳарнинг зукко томошабинларини ўз санъатим билан қувонтиришга ҳаракат қиламан.

АЖОЙИБ ЎЛКА
Николай ХОХОЛКОВ,
артист

Мен Иркутск театрининг коллективидаги ёшлардан бириман. «Чанитанинг бўсаси»да Рамон, «Мовий мазурка»да Адоляр, «Кўршапалак»да Фалк каби ролларни ўйнайман. Кўрсатаётган спектаклларимиз ўзбек томошабинлари қалбига йўл топаётгани театримизнинг биз каби ёшлари руҳини янада тетиклаштиради, илҳом ва ғайрат бағишлайди. Менга Ўзбекистон иқлими, шаҳарлари жуда-жуда ёқди. Ажойиб тароватли ўлка! Айниқса Тошкент менда алоҳида таассурот қолдирди. Бу ердаги Ленин музейи — ажойиб архитектура асари. Қизил майдондаги фаввора ёнида нурли оқшомларда қайта-қайта айланиб юргинг келади. Биз Тошкент меҳнаткашлари билан учрашувлар ўтказяпмиз. Шаҳардаги Тельман номли боғда В. И. Ленин номидаги Электрон техника заводининг 30 йиллик шодиёнасида қатнашдик, концерт қўйиб бердик. Коллективимизнинг яна бир истаги Ўзбекистон дала меҳнаткашлари билан ҳам учрашишдир.

ТОМОШАЛАРИМИЗГА МАРҲАМАТ, ДЎСТЛАР!
Владимир ПАСИКОВ,
артист

Ҳар бир артистнинг ўз севган ролларн бўлади. Мен учун «Чанитанинг бўсаси»даги Пабло, «Сильва»даги Эдвин, «Мовий мазурка»даги Юлиан кабилар худди шундай роллар ҳисобланади. Мен бу ролларда ўзимни жуда эркин сезаман ва яйраб ўйнайман. Ўзбек томошабинларининг худди шу спектаклларга чалган чапакларини мен ўзим учун ҳам катта ютуқ деб биламан.

Умуман, ўзбекистонлик томошабинлар саҳна санъатига катта қизиқиш билан қарашига, уларнинг диди юксак ва талабчан эканлигига театримиз коллективи қатори мен ҳам гастроль кунларида чуқур ишонч ҳосил қилдим.

Ўзбекистон бизни қуёш, ажойиб меҳмондўстлик тавозелари, талабчан томошабинлар, муҳташам театр заллари, илиқ меҳр ва ихлос билан кутиб олди. Буларнинг ҳаммаси учун миннатдорчилик айтмасдан туролмаймиз.

Томошаларимизга марҳамат, дўстлар! Санъаткорларимиз коллективи сизнинг хизматингизга шай.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА

«МИНГЛАР ШАРТНОМАСИ»ГА БАҒИШЛАНДИ

СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги шарафига бошланган «Минглар шартномаси» мусобақасига Иваново областининг Иваново райони ва Тошкент областининг Урта Чирчиқ райони меҳнаткашлари биринчилар қаторида қўшилган эдилар. Пахтакор ва тўқимачиларнинг дўстлиги, ҳамкорлиги кун сайин мустаҳкамланяпти. Бу ҳамкорлик натижалари «КРАСНОЕ ЗНАМЯ» ва «МАШЪАЛ» район газеталари саҳифаларида ўз аксини топмоқда.

Яқинда бу икки газетада ўрта чирчиқлик бир группа донгдор пахтакорларнинг мурожаати ва Кохомск ип-газлама комбинати тўқувчиларининг мурожаатга жавоб хати босилди. Уларда етиштирилаётган пахта ва ишлаб чиқарилаётган газламаларнинг сифатини янада яхшилаш вазифаси ҳақида фикр юритилган.

«Машъал» ва «Красное Знамя» газеталари «Минглар шартномаси»нинг амалда қандай бажарилаётгани, янги, саҳифалар очаётган дўстлик, меҳнат ва мусобақа темасини мунтазам ёритиб, ибратли иш қилмоқдалар.

ҚАРДОШЛИК, ДЎСТЛИК ҚУДРАТИ

«Хоразм ҳақиқати» область газетаси СССР ташкил этилганлигининг 50 йиллиги олдидан яхши ташаббус бошлади. Газета редакцияси давра ташкил этди. Бу даврада миллати турли, эътиқоди бир, номлари хилма-хил, ният ва мақсадлари ягона, ёш ва касбкори турли-туман, хизмати, фаолияти ва меҳнати муштарак, ҳар бирининг ҳаёт сўқмоқлари ўзгача, лекин тақдири бир кишилар, Хоразм воҳасида яшаётган, ишлаётган, СССРнинг олтин тўйи номи билан социалистик мусобақа байроғини баланд ушлаб бораётган меҳнат коллективларининг вакиллари қатнашдилар.

Область план комиссиясининг раиси А. Матёқубов, запасдаги капитан, Улуғ Ватан уруши қатнашчиси З. Иброҳимов, СССР Газ саноати министрлиги газ инспекциясининг бош инспектори А. Козлов, Урганч уйсозлик комбинатининг бетончиси А. Тумасян, СССР Газ саноати министрлигига қарашли 4-қурилиш бошқармасида сувоқчи бўлиб ишлаётган М. Петров ва бошқа турли миллат вакиллари шу даврада ўз муваффақиятлари, режалари, орзу-истаклари ҳақида ҳикоя қилдилар.

«Хоразм ҳақиқати» газета редакцияси қардошлик ва дўстлик қудрати темасида бунёдкорлар даврасини ташкил қилиб ва газетанинг бир сонини ана шу маросимга бағишлаб, ибратли иш қилган.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ИМТИҲОНДАГИ НАЙРАНГЛАР»

Газетанинг шу йил 4 июль сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган мақолада Низомий номидаги Тошкент Давлат Педагогика институтининг сиртқи бўлимига қабул қилишда чалкашликларга йўл қўйилаётгани, абитуриент Мунаввар Қамбарбекованинг ўрнига синглиси — чет тиллар педагогика институтининг III курс студенти Дилбар Қамбарбекова имтиҳон топширгани кўрсатилган эди.

Мақола Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институти комсомол ташкилотининг мажлисида атрофлича муҳокама қилинган. Мақолада кўрсатилган факт тасдиқланган. Имтиҳон даврида студентга нолойиқ иш — алдамчилик қилгани, опаси ўрнига имтиҳон топширгани учун инглиз тили факультетининг III курс студенти Дилбар Қамбарбекова институтдан ҳайдалган.

Янги ўқув йили бошланиши билан газетада босилган мақола институт ўқитувчилари, партия, касаба союз комсомол ташкилотлари иштирокида студентлар ўртасида кенг муҳокама қилинади.

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ШАРОИТ ЯРАТИЛДИ

Пастдарғом районидаги «Улус» совхозида яшовчи Элмурод Адиров редакцияга йўллаган хатида совхоз ишчилари учун маданий-маиший шароит яратилмагани ҳақида ёзган эди.

Хат юзасидан Пастдарғом район ижроия комитети текшириш ўтказганда унда кўрсатилган фактлар тасдиқланган. Ҳозирги кунда совхоз аҳолисига маданий-маиший хизмат кўрсатиш яхшиланяпти. Сартарошхона, магазин ишлаб турипти. 3-фермадан кишиларни совхоз марказига олиб бориш учун алоҳида автомашина ажратилган. Хонадонларда электр-монтаж ишлари тугалланган. Ишчиларга газета ва журналлар ўз вақтида етказиб бериляпти.

АЛВИДО, ИЧКИЛИК

ФЕЛЬЕТОН

Ҳой, менинг шишадошларим! Бир насиҳат қилай, қулоқ солинг, нимаики десам астойдил уқиб олинг. Ахир, шоир айтган:

Насиҳат айлайин дўсту
қадрдон,
Одам бўлур насиҳатни
уқуғон.

Ҳа, оқотар! Ўзлари ҳам ана шу тоифага кирар эдилар. Уч-тўрт кун бурун Раҳим Ўмарович Оқотаров десалар, қувонганимдан оғзим қулоғимга етарди.

— Ҳой, одамлар, мен Оқотаров эмасман, Солиховман! — деб уларни койиган бўлсам, тилим тутилсин.

Энди-чи?! Нимасини айтай, пушаймонман. 15 июль куни ғирт бўлиб, маст туядек оғзимдан кўпик сачратиб Тошкент шаҳрининг Навоий кўчасида алпанг-талпанг юрган эканман. Ўнгга қадам қўйсам — ўнг қулоғим, сўлга қадам қўйсам — сўл қулоғим ерга тегай-тегай дермиш. «Ҳе, яша, бешиктебратар бўлиб кет-е!» — деб мақтабди ўшанда кимдир мени.

55 йиллик умримнинг талайгинаси ана шундай бешиктебратарлик билан ўтди-ю, энди мақтайсанми, ҳой ошна?!

Ростини айтсам, милиционер укаларимга раҳмат. Кўча-кўйда текин томоша бўлиб юрганимда, каттакон машинага ўтказиб, хушёрхонага олиб боришибди. Бир пайт уйқудан чўчиб уйғонсам, каравотда икки қулоч арқондек чўзилиб ётибман. Кўзим ана шу жойда очила бошлади. Энди фақат ўзгинамни эмас, ўзимга ўхшаганларни ҳам ўйлардим. Ҳа, кўча-кўйда маст-аласт юриб, эл тинчини бузаётган мен сингари шоввозлар топилиб туради-да. Ана ўшаларга бир-икки насиҳат қилмоқчиман.

Энг аввалги сўзим сенга, Анвар Тўлаганов. Биламан, Тошкентнинг Олой бозоридаги гўшт дўконида қассобсан. Даромадинг чаккимас. Энди, ука, топганинг ичкиликка эмас, яхшиликка буюрса нима қилади? Ҳовли-жойинг Орджоникидзе районида бўла туриб, шаҳарнинг у чеккасида — Калинин майдонида нима қилиб юрган эдинг?! Хушёр бўлсанг кошки-я, мастликда мендан беш баттар аҳволга тушибсан.

Ҳой, Собир Муҳсимов! Қадди бўйингга садаға бўлай, ука. Сен эндигина 22 ёшга қадам қўйибсан. Собир Раҳимов районидаги 4-сув дўконини бинойидек гуллатиб юрувдинг. Текин сувдан ичиб қўяқолмай, оқидан отиб маст бўлишга бало борми?! Ичганда ҳам унча-мунча эмас, беш тийининг қолгунча ичибсан-а?! Донолигингга балли, ўша беш тийинни йўл кирага олиб қўйган экансан. Лекин омадинг чопиб, пулинг ёнингга қолибди. Хушёрхона машинаси хизматингга тайёр турган экан.

Эндиги сўзим Тошкент шаҳар, Фарҳод кўча, 17 «А» уй, 54-квартирада истиқомат қилувчи Борис Ғуломович Алимжоновга. Азиз укажоним, шишадошим. Бир вақтлар «Узглавводстрой»да старший инженер эдинг. Шу лаънати ичкиликни деб у ердан бадарға бўлдинг. Энди ўша ташкилотнинг гувоҳномасини чўнтагингга солиб: «Мана, мен кимман, старший инженерман!», — деб кўкрагингга муштлаб мақтаниб юрибсан. Қиттай-қиттай ичиб олганингда айниқса, ҳаддингдан ошиб кетасан. Бошқаларга ёлғон бўлса ҳам ўзингга чин, тўққизинчи ва ўн еттинчи июль кунлари ҳушёрхонада хордиқ чиқардинг. Ўшанда:

— Ҳой, ман кимман, «Узглавводстрой»да старший инженерман! — деб милиция ходимларига дўқ-пўписа қилдинг.

Ҳей, бола, милиция ходимлари сендака-мендакаларга бўш келишмайди! «Узглавводстрой»дан суриштириб кўришганида, қаллоблигинг аён бўлиб, шармандалигинг устига яна шарманда бўлдинг. Ўғил боланинг иши бундай бўлмайди, акаси. Мана, мени кўр. Ҳушёрхонага олиб келишганида ростини айтиб бердим. «Таштрам медсанчастида фельдшерман», — дедим.

Мана шу насиҳатномамни оқ қоғозга ёзаяпман-у, фиғоним тобора фалакка кўтарилиб боряпти. Хўш, мен-у қариб қуйилмаган, бир нотавон эканман, эндигина 18 баҳорни кўрган Александр Иванович Шевченкога ичишни ким қўйибди? «Ташсельмаш» заводининг 27-цехида токарь бўлиб ишлайдиган бу жўжахўроз маст бўлиб, «Сельмаш» кўчасида биров билан ўлгудай муштлашди.

Ростини айтсам, «Ташсельмаш» заводида бундай тартибузарлар анчагина экан. Биринчи цехдаги Алексей Говряков, 27-цехдаги Владимир Романов, 3-цехдаги Олег Назаров, 10-цехдаги Виктор Гусев, 45-цехдаги Виктор Масленников, 33-цехдаги Владимир Ларионовларни мисол тариқасида кўрсатмай иложим йўқ. Ҳой, укалар, ичиб нима қиласанлар? Бир кун эмас, бир кун ўзларинг билан ишлайдиган пиянисталар Иван Романович Сосновский, Владимир Васильевич Матвейчуклар сингари ўн-ўн беш суткадан қамалиб чиқсаларинг уят бўлмайдими?

Тунов куни Октябрь район милициясига қарашли хушёрхонага тушиб дам олганимда, қизиқ хабар эшитдим. Бешинчи автобус паркининг беш шофери Ҳамза кўчасида маст ҳолда қўлга тушибди. Исми шарифларини билиб олдим. Мана улар: С. Мирашуров, З. Йўлдошев, М. Раҳмонов, Ф. Отаметов, С. Галимов.

Бай-бай! Уят эмасми, азиз шофер ўртоқлар. Мана шу аҳволда машина рулига ўтириб, бирор фалокатга йўлиққудек бўлсангиз, унда нима қиласиз?! Яхшиси, ичманг. Оқ отиб, менинг шоҳим чиқибдимики, сизники чиқса?!

Шишадошларимга, сўнгги насиҳатим мана шу:

— Келинглар, биродарлар, шодлик ўғриси, умр эгови ичкилик билан видолашайлик. Алвидо, ичкилик!

Агар шундай дурдона сўзларим сиз оқотар йўлдошларимга кор қилмаган бўлса, яна бир маслаҳатим бор. Яхшиси, ҳаммамизнинг (шу жумладан ўзимнинг ҳам) хулқ-атворимизни ишхонамиз коллективи ўртасида кенг муҳокама қилиб, кўзимизни янада каттароқ очиб қўйишсин.

— Жуда тўғри гап! — оқотарлар бир овоздан маъқуллашди.

Ҳангомани оққа кўчирувчи:
Ўсмон ЮСУПОВ.

СПОРТ
ХАБАРЛАР

ҲИСОБ БАРАВАРЛАШДИ

Жаҳон биринчилиги учун Исландиянинг Рейкъявик шаҳрида Борис Спасский билан Роберт Фишер ўртасида давом этаётган мусобақанинг бешинчи партияси ўйналиб бўлди. Тўртинчи партия якунлари ҳақида уста гроссмейстерлар турли мулоҳазалар айтганликлари муҳлисларга маълум. Совет гроссмейстери Александр Котов дуранг бўлган партия тўғрисида мана бундай деганди:

— Тўртинчи ўйин — Спасский ва Фишер ўртасидаги матчда чинакам биринчи жанговар учрашув бўлди. Бу ўйинда дадил фикр ва ўткир драматик вазиятлар юз берди. Афтидан, Спасский аҳвол танг келиб қолган фурсатда ўйинни ғоят зўр давом эттириш йўлини тополмади, шекилли. Бу эса Фишерни мағлубиятга учраш хавфидан қутқариб қолди.

Шахмат муҳлислари тўртинчи ўйин юзасидан баҳс юритар эканлар, бешинчи партия ўйини ҳам тугади. Бу сафар америкалик гроссмейстер Р. Фишер ютди. Оқ доналар билан ўйнаётиб, йигирма еттинчи юришда Спасский қўпол хатога йўл қўйди. Унга жавобан қора дона сурилиши билан чемпион соатни тўхтатди.

Жаҳон биринчилиги матчи ўйналаётганидан бери учрашувда биринчи марта ҳисоблар тенглашди. Ҳозир 2,5:2,5 ҳисоби қайд қилинди. Навбатдаги учрашув якшанба куни бўлади. Фишер оқ доналар билан ўйнайди.

ОЛИЙ ЛИГАДА

Ўтган куни мамлакат футбол чемпионати олий лига командалари даврасида биргина учрашув бўлди. Москванинг Армия марказий спорт клуби футболчилари ўз майдонларида Ворошиловград шаҳрининг «Заря» командасини қабул қилдилар. Муҳлислар бу учрашувни завқ билан томоша қилдилар. Майдон эгалари 2:1 ҳисобида ғалаба қозондилар.

ЛАУРЕАТЛАР

Тожикистон ССРнинг Ленинобод шаҳрида Совет Иттифоқи Қаҳрамони Исмоил Ҳамзалиев хотирасига бағишланган анъанавий турнир мусобақалари ўтказилди. Турнир эсдаликларини олиш учун мамлакатимизнинг тўққиз иттифоқдош республикасидан 150 дан ортиқ боксчи куч синашди. Тошкентлик икки боксчи — Александр Тяжев билан Владимир Шин турнир лауреати бўлишди.

ЯНГИ ЧЕМПИОН ДОВРУҒИ

Югославиянинг Хвар шаҳрида ўсмирлар ўртасида эркин кураш бўйича Европа чемпионати мусобақалари бўлди. Унда тошкентлик динамочи Энвер Абдураҳмонов ўз вазн тоифаси бўйича чемпион деган номни олди. СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт комитети Энвер Абдураҳмоновнинг маҳоратини юқори баҳолаб, унга халқаро классли СССР спорт мастери унвонини берди.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ЎЗАРО ИҚТИСОДИЙ ЁРДАМ КЕНГАШИ СЕССИЯСИНИНГ МУҲИМ ЯКУНЛАРИ

ПРАГА. (ТАСС). Чехословакия Социалистик Республикаси ҳукумати раисининг ўринбосари, ЧССРнинг Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашидаги доимий вакили Ф. Гамоуз бу ерда ўтказилган матбуот конференциясида бундай деди: Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг яқинда Москвада ўз ишини тамомлаган XXVI сессиясининг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, бу сессияда муҳокама этилган ҳамма масалалар, аввало, социалистик иқтисодий интеграция комплекс программасини бундан буён амалга ошириш масаласи сиёсий жиҳатдан атрофлича қараб чиқилди.

Комплекс программани амалга ошириш, — деди у, — социалистик мамлакатларнинг иқтисодий потенциалини янада ўстириш учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлиб, жаҳонда социалистик ҳамдўстлик нуфузини тағин ҳам оширишга ёрдам беради.

Ф. Гамоуз совет тинчлик сиёсати халқаро майдонда муваффақиятларга эришаётганлигини таъкидлади. СССРнинг сиёсати, деди у, социалистик давлатлар билан капиталистик давлатлар ўртасида ҳуқуқий жиҳатдан чинакам тенг иқтисодий муносабатларни янада кенгайтириш учун қулай шарт-шароит вужудга келтиради.

Камбоджа ватанпарварлари қўлларига қурол олиб, босқинчи душманларга қарши курашни давом эттирмоқдалар. Суратда: Камбоджа жангчилари душманга қарата ўт очмоқдалар.

ВИА—ТАСС фотоси.

Жонажон ватанларининг озодлиги учун аёвсиз кураш олиб бораётган Жанубий Вьетнам довюраклари душман позицияларига ҳужум қилиб, бир қанча аҳоли яшайдиган пунктларни озод этаётирлар. Суратда: озод қилинган районларда маҳаллий халқлар ватанпарвар жангчиларни илиқ кутиб олганлиги акс эттирилган.

ВИА—ТАСС фотоси.

АРАБ СОЦИАЛИСТИК ИТТИФОҚИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ МАЖЛИСИ

ҚОҲИРА, 19 июль. (ТАСС). Бу ерда Араб социалистик иттифоқи Марказий Комитетининг мажлиси бўлиб ўтди. Мажлисда Араб социалистик иттифоқининг раиси, Миср Араб Республикасининг Президенти Анвар Садат нутқ сўзлади.

Президент миср халқининг Англия мустамлакачилигига ва АҚШ билан Исроилнинг империалистик агрессиясига қарши олиб борган курашига тўхталиб, бу курашда Совет Иттифоқи катта роль ўйнаганлигини уқтириб ўтди. Совет Иттифоқи, деди А. Садат, ҳамма соҳаларда: сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий соҳаларда бизнинг томонимизда бўлди. Исроилнинг 1967 йилдаги агрессиясига қадар ҳам Совет Иттифоқининг позицияси шундай бўлиб келди. 1965 йилда президент Жонсон ҳокимият тепасида турган вақтда Қўшма Штатлар сизларга ёрдам беришни тўхтатамиз, деб бизни огоҳлантириб ёрдам беришни ҳақиқатда тўхтатиб қўйганида биз марҳум президент Жамол Абдил Носир билан бирга Совет Иттифоқига бордик. Миср билан Қўшма Штатлар ўртасида очиқдан-очиқ мухолифлик бошланган вақтда Совет Иттифоқи бизнинг томонимизда бўлди. Ўшанда Совет Иттифоқи биз билан тузган махсус битимга кўра, у Американинг бизга қилаётган тазйиқини бўшаштирмоқ учун СССРга тўлайдиган қарзимизнинг миқдорини камайтирди. Қўшма Штатлар Исроилга чекланмаган даражада иқтисодий ва ҳарбий ёрдам бериб турган пайтда Совет Иттифоқининг тутган ана шу позициясини ҳам унутмаймиз.

1967 йилда, деди сўнгра А. Садат, қурол-яроғимизнинг 80 процентини бой бериб қўйганимиздан кейин Совет Иттифоқи бизга қурол етказиб берди ва халқаро анжуманларда бизни сиёсий жиҳатдан қўллаб-қувватлаб турди. Совет Иттифоқи бизни иқтисодий жиҳатдан ҳам қўллаб-қувватлаб турди. Чунки мамлакатимизни қуриш учун олиб борилаётган курашни озодлик учун олиб борилаётган жанглардан ажратиб бўлмайди.

Совет Иттифоқи бизга баланд тўғонни қуришга ёрдам берди. Ҳозир эса баланд тўғонни қуришдан ҳам аҳамияти камроқ бўлмаган лойиҳани бажаришни поёнига етказишда бизга ёрдам бериб турибди. Мен металлургия комплексини қуришда берилаётган ёрдамни айтмоқчиман. Бу қурилишда 25 минг ишчи ишлаб турибди.

Президент А. Садат Миср Араб Республикаси ҳукуматининг илтимосига биноан Мисрга келган совет ҳарбий маслаҳатчилари ўз вазифаларини бажариб бўлганликларини ҳам маълум қилди.

Ўз нутқининг охирида президент Араб социалистик иттифоқи умумиллий конгрессининг сессиясини шу йил 23 июлда чақиришни, сессия кун тартибига «ишнинг эндиги босқичида миллий бирлик тўғрисида» деган масалани киритишни таклиф қилди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

◆ БЕРЛИН. Италия Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Микель-Анжело Руссо бошчилигидаги шу партия делегацияси Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитетининг таклифига биноан бу ерга келди. Италиялик меҳмонлар Германия Бирлашган Социалистик партиясининг ривож топган социалистик жамият қурилиш соҳасидаги тажрибаси билан танишади.

◆ ДЕҲЛИ. Ҳиндистон ҳукуматининг сиёсий ишлар билан шуғулланувчи комитети Ҳиндистон билан Бангладеш ўртасида илмий, техникавий ва маданий ҳамкорлик тўғрисида тузилган битим лойиҳасини маъқуллади.

Комитет аъзолари битим лойиҳасини маъқуллай туриб, ҳар икки давлат ўртасидаги мавжуд дўстлик ва ҳамкорлик алоқаларини мустаҳкамлаш мақсадида Ҳиндистон билан Бангладеш турли соҳаларда икки томонлама муносабатларни янада ривожлантиришдан самимий манфаатдор эканлигини таъкидладилар.

◆ ТОКИО. 1971 йилда Япония савдо флотининг умумий тоннажи 30,5 миллион тоннага баравар бўлди. Бу эса жаҳон тоннажининг тахминан 12,3 процентини ташкил этади. Япониянинг 8.850 кемаси денгизлар ва океанларда қатнаб юрибди. Ташқи савдо ва саноат министрлиги мамлакатда «Денгиз куни» нишонланиши муносабати билан эълон қилган кемалар қатнови ҳақидаги «Оқ китоб»да ана шу маълумотлар келтирилган.

Редактор М. ҚОРИЕВ

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ. Кўрсатувлар программаси, 10.00 — Болалар учун рус тилида мультфильм, 10.20 — Телевизион миниатюралар театри (ўзбек тилида), 11.00 — **Москва кўрсатувлари**, 16.45 — ТОШКЕНТ. Кўрсатувлар программаси, 16.50 — Болалар учун рус тилида мультфильм, 17.10 — «Бойчечак» программаси (ўзбек тилида), 17.40 — «АХБОРОТ» программаси, 17.55 — **Москва кўрсатувлари**, 20.00 — ТОШКЕНТ. Пойтахтимиз меҳмонлари: Охунбобоев номидаги Андижон музикали драма ва комедия театрининг **«Лайли ва Мажнун»** спектакли олиб кўрсатилади. Танаффус вақтларида «АХБОРОТ» программаси. 23.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун «Дўстлар маслаҳати» деган эшиттириш, 23.30 — «Ўзбек цирки майдонида» бадиий фильми.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ, болалар учун қўғирчоқ фильм, 10.15 — «Уч бақалоқ» бадиий фильми, (ўзбек тилида). 11.35 — Болалар учун қўғирчоқ фильм, 11.45 — «Виктор Чернишовнинг уч куни» бадиий фильми, 16.45 — **Москва кўрсатувлари**. 17.55 — ТОШКЕНТ. «Ёшлик» студияси кўрсатади 18.35 — **«Момо ер»** бадиий фильми, 19.55 — **Москва кўрсатувлари**.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — **Душанба телестудиясининг кўрсатувлари**.

РАДИО БУГУН

6.15 — Тонгги концерт, 7.40 — Шу куннинг қўшиқлари. 8.25 — Ўзбек халқ куйлари. 9.30 — МОСКВА. **«Ер ва эл»** радиожурнали, 10.25 — Қувноқ тароналар. 11.15 — **«Гулшан»** радиожурнали, 12.15 — Музикали салом, 13.30 — Концерт, 15.20 — **«Правда»** газетасининг обзори, 16.10 — Уйғур куйлари, 17.20 — Эстрада концерти, 17.50 — **«Идеология ва ҳаёт»**: Косон район «Партия XXII съезди» колхозининг партия ташкилоти секретари Н. Тошев сўзи (ўзбекча), 18.00 — Музикали глобус 18.40 — Спорт эшиттириши, 19.20 — Чархий шеърлари билан айтиладиган қўшиқлар, 20.00 — СССР 50 йиллиги олдидан. **«Ленин йўлидан»** радиопрограммаси (русча), 20.30 — Куйлардан қўшиқларга, 21.00 — Халқаро мавзуларда суҳбат, 21.10 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун кечки концерт, 22.15 — **«Гулшан»** радиожурнали. Такрорий эшиттириш, 23.10 — **«Ўғил уйлантириш»** музикали драмасининг монтажи.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Шафтоли гули — «ВОСТОК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Жонон йигит — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Локис — «МОСКВА» (кеч соат 5.30 ва 9.30 минутларда), «ДРУЖБА» (жуфт соатларда).

Ёшлар — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Сен, мен ва кичик Париж — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). «МОСКВА» (кундуз соат 11.40, 1.30, 3.30 ва кеч соат 7.30 минутларда).

Музика садолари — ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Аёл ҳаётидаги эркаклар — «КЎКЧА» (кундуз соат 11.30 ва кеч 8.15 минутларда).

Кулгили қиз — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Рам ва Шам — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун). «КЎКЧА» кундуз соат 3 ва кеч 6 да).

ЁЗГИ БИНОДА.

Шафтоли гули — «ФЕСТИВАЛЬ».

Сен, мен ва кичик Париж — «ХИВА».

БАХТЛИ РАҚАМЛАР

9, 10, 12, 18, 19, 22

Москва шаҳрида 20 июлда ўтказилган «Спортлото»нинг 20-тиражида юқоридаги рақамларга ютуқ чиқди.

Тошкент экскаватор заводи ҳузуридаги

86-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1972—1973 ўқув йили учун қуйидаги мутахассисликлар бўйича

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

металл бўйича токарлар, электр пайвандчилар, электр кўприкли кран машинистлари — ўқиш муддати бир йил; саноат ускуналарини ремонт қилиш бўйича слесарлар — ўқиш муддати 2 йил.

Билим юртига ёши 14 ва ундан катта бўлган, 8-10 синф ҳажмида маълумоти бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Билим юртига қабул қилинганлар бепул ётоқхона, уч маҳал овқат, уст-бош билан таъминланади.

Электр кўприкли кран машинистлари группасидаги ўқувчиларга ойига 40 сўмдан стипендия тўланади.

Ўқиш муддати узлуксиз иш стажига киради.

Ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатлар зарур: директор номига ёзилган ариза, таржимаи ҳоли, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти тўғрисида гувоҳнома ёки аттестат, яшаш жойидан справка, 6 дона фотосурат (3х4 см.), характеристика.

Машғулотлар 1 сентябрдан бошланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-52, Огородная кўчаси, 15-уй (4, 5-троллейбуслар, 21-автобус, «Экскаватор заводи» бекати).

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими бўйича Давлат Комитети

Ўрта Осиё йўл қурилиши тресги базасига қарашли

84-ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1972—73 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги мутахассисликлар бўйича юқори малакали кадрлар тайёрлайди: ғишт терувчилар, сувоқчилар, дурадгорлар, плитка ва нақшчилар, бўёқчилар (ўқиш муддати — бир йил), бўёқчи-пардозловчилар, слесарь-сантехниклар, дурадгор-мебельчилар (3 йил), конструкцияловчи-монтажчилар, сувоқчи-бўёқчилар (2 йил), электромонтажчилар (метрополитен ва темир йўлини сигналлаштириш, марказлаштириш ва блокировка қилиш, ўқиш муддати — 2 ва 3 йил).

Билим юртига 15 ёшдан катта бўлиб 6—10 синфни тамомлаган йигит ва қизлар имтиҳонсиз қабул қилинади.

Уч йил ўқиганлар етуклик ва ҳунари (ихтисоси) бўйича аттестатлар оладилар.

Ўқиш даври иш стажига киради.

Ўқишга қабул қилинганлар 3 маҳал бепул иссиқ овқат, кийим-бош ва ётоқхона билан таъминланадилар.

Ишлаб чиқариш практикаси ҳақининг 33 проценти қўлга берилади.

Ўқувчилар бир йилга бир марта поездда бепул юриш ҳуқуқига эга (отпуска даврида).

Билим юртини битирганлар сиртқи ва кечки олий ўқув юртларига имтиҳонсиз қабул қилинади.

Ўқиш 1 сентябрдан бошланади.

Билим юртига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширишлари керак: билим юрти директори номига ариза, автобиография, туғилганлик ҳақида гувоҳнома ёки паспорт, маълумоти ҳақида гувоҳнома (асли), мактабдан характеристика, турар жойидан справка, 6 дона фотосурат (3х4 см).

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳри, Ҳамза райони, Жарқўрғон кўчаси, 113-уй. 30, 26, 15 автобусларнинг «СТО» заводи, 21,23 автобусларнинг «Иззат» бекатлари.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

25 ИЮЛЬ КЕЧ СОАТ 7 ЯРИМДА

СССР биринчилиги учун биринчи лиганинг

«СПАРТАК» (Орджоникидзе) — «ПАХТАКОР» (Тошкент) командалари ўртасида

ФУТБОЛ

СССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Тошкент вакцина ва сиворотка илмий-тадқиқот институти коллективи институт директори, медицина фанлари доктори, профессор А. О. Обидовга синглиси

Мафтуха Обидовна ВАҲОБОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

24 ИЮЛЬ — ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — «Гулхан» журнали саҳифаларида; 18.25 — Советский воин, 19.15 — Оламда нима гап? — 19.45 — Ахборот 20.00—МОСКВА; илмий-оммабоп программа 20.30—ТОШКЕНТ, Ахборот 20.45—Телевизион театр. Х. Деряев, ҚИСМАТ. (3-қисм). 22.00 — МОСКВА, 22.30 — ТОШКЕНТ. Қишлоқ хўжалик ходимлари учун, 22.50 — Концерт, 23.30 — МОСКВА. Футбол: **«Динамо» (Москва) — «Днепр» (Уйиннинг иккинчи ярми).**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ, 11.00 — Болалар учун фильм эртак, 11.05 — Трясогузка армияси (бадиий фильм) 12.30 — МОСКВА. 20.00 ТОШКЕНТ. Бир актёр ижросида театр. В. Кривин. Чўнтак мактаби, 20.30 — МОСКВА, 22.00 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм, 22.30 — МОСКВА, 23.30 — ТОШКЕНТ. Алангали йўллар (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Душанба кўрсатувлари.**

25 ИЮЛЬ — СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ, 11.00 — Кўғирчоқ фильм, 11.10 — Қувноқ сеҳргарлик (бадиий фильм). 12.30 —МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 — РАНГЛИ ТЕЛЕВИДЕНИЕ, «Чарм тўп» мукофоти республика ғолиблари билан «Пахтакор», стадиони республика футбол мактаби командалари ўртасида ўртоқлик учрашуви, 19.10 — Ахборот, 19.30 — Рангли телевидение. **Футбол: «Пахтакор» (Тошкент) — «Спартак» (Оржоникидзе).** Танаффус вақтида ахборот, 21.15 — Андижон область Москва район «Наврўз» халқ ашула ва рақс ансамблининг концерти, 22.00 — МОСКВА, 22.30 — ТОШКЕНТ. Пойтахтимиз меҳмонлари. Рауф Гажиев «Табассумингни яширма» (спектакль).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.30 — МОСКВА, 22.00 — ТОШКЕНТ, «Фан ва техника» киножурнали, 22.20 — Врач маслаҳати, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Телефильм, 20.50 — Эртанги истиқбол, 21.55 Жўра саркор (бадиий фильм), 23.05 — Ҳанифа Мавлонова куйлайди, фильм-концерт.

26 ИЮЛЬ — ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 — Мультфильм, 11.15 — Ўн минг ўғил бола (бадиий фильм), 12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ. 18.00 — Киноальманах, 18.40 — Ахборот, 18.55 — Рангли телевидение. Подпоручик Киже (фильм балет), 19.40 — Қўшиқ байрами олдидан, 19.55 — Ахборот, 20.10 — Москва, 20.40 — Актёрлар ва роллар. Қамара Бурнашева ва Ансар Иброҳимов, 22.00—МОСКВА, 22.30 — Тошкент. Қишлоқ хўжалик ходимлари учун, Тўрткўл баҳодирлари, 22.50 — Канонир Долос саргузаштлари (бадиий фильмнинг икки серияси).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.20 — МОСКВА, 20.10 —ТОШКЕНТ. Завод ва мактаб (2-кўрсатув), 20.40 — МОСКВА, 22.00 — ТОШКЕНТ. Дўстлик маршрутлари бўйлаб, Ўзбекистон — Доғистонга, 22.20 — Врач маслаҳати, 22.30 МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — ТОШКЕНТ. Шимол камалаги (бадиий фильм), 21.25 — Фильм концерт, 21.45—Қизил дипломат (телевизон бадиий фильмнинг биринчи серияси).

27 ИЮЛЬ — ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ, 11.00 — Мультфильм, 11.05 — Қизил елканлар (бадиий фильм) 12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 Ёш куч, 19.00 — Ахборот, 19.20 Халқ контроли экрани, 19.45 — Ғижжак наволари, 20.15 — Ахборот, 20.30 — Ҳур республикалар бузилмас Иттифоқи, СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишланган телевизион фестиваль. Озарбайжон телевидениесининг программаси, 22.00 — МОСКВА 22.30 — ТОШКЕНТ, Озарбайжон телевидениеси программасининг давоми.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.35—МОСКВА, 22.00 — ТОШКЕНТ, Бахтли ороллар (фильм концерт), 22.15 — Реклама ва эълонлар, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00—ТОШКЕНТ. Фильм-концерт, 21.05 Қизил дипломат (телевизон бадиий фильмнинг 2-серияси), 22.10 — Чегарадаги отишув (бадиий фильм).

28 ИЮЛЬ — ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

10.55 — ТОШКЕНТ, 11.00 —Ўғил болалар (бадиий фильм), 12.30 — МОСКВА, 17.55 — ТОШКЕНТ, 18.00 Янгра пионер горни. 18.30 — МОСКВА, 19.00 — ТОШКЕНТ. Ахборот, 19.20 — Халқ жасорати йилномаси, Қарши кундалиги. 19.30 —Ахборот, 19.45 — Тонг отиб, кеч кирди (бадиий фильм), 21.10 — Бутун куч — ғўза парваришига, 21.30 — МОСКВА. 22.00 — **Футбол: «Карпати» (Львов) — «Спартак» (Москва)**, 23.45 — ТОШКЕНТ. Ўша кунлар (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.50 — МОСКВА, 18.30 — ТОШКЕНТ, Маслаҳатчилар (2- кўрсатув), 19.00 — МОСКВА. 21.30 — ТОШКЕНТ. Телефильм, 21.55 — Кино ҳақида суҳбат, 23.10 — Дин Рид... Монолог (фильм-концерт), 23.45 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — Классик куйлар саҳифаларида, 20.40 — Тўлқинда — 02, 21.00 — Чол билан кампир бор экан (бадиий фильм).

29 ИЮЛЬ — ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — ТОШКЕНТ, 10.10 — Валерка, Ромка (телевизион бадиий фильм), 10.30 — Дўстлик чаманзори, 11.00 — МОСКВА, 17.45 — ТОШКЕНТ, 17.50 — Болалар учун кинофильм, 18.10 — Ахборот, 18.25 — Адабий театр. Ю. Шомансур «Райчарон», 19.15 — Ахборот, 19.30 — **Футбол: «Пахтакор» Тошкент) — «Автомобилист» (Нальчик)**, 21.15 — Рақсда — Карима Узоқова, 22.00 — Москва. 22.30 — ТОШКЕНТ. «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Оталар сўзи ақлнинг кўзи», 23.30 — Раъно Шарипова куйлайди. Фильм-концерт.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ, 10.05 — Кўғирчоқ фильм, 10.30 — Адабий топишмоқ, 11.00 — Яшил ракета (телевизион ҳужжатли фильм) 11.15 — Кичик қочоқ (бадиий фильм), 12.50 — Фильм-концерт, 12.45 — МОСКВА. 22.00 — ТОШКЕНТ, КПСС XXIV съезди қарорлари ҳаётга. Аҳолига кўплаб моллар, 22.15 — Реклама, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.15 — **Душанба кўрсатади.**

30 ИЮЛЬ — ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.25 — ТОШКЕНТ, 9.30 — Денгиз чорлайди. СССР Ҳарбий-Денгиз Флоти кунига бағишланган кўрсатув, 10.00 — Қўғирчоқ фильм, 10.30 — Қизиқарли ўйинлар, 11.00 МОСКВА, 17.45 — ТОШКЕНТ, 17.50 —Ўйлаб топ, 18.30 — Ахборот. 18.50 — Ҳужжатли фильм, 19.00 — Наманган дорбозлари. Цирк томошалари, 19.40 — Ахборот, 20.00 **—Марҳабо талантлар (Қорақалпоғистон АССР)**, 22.00—МОСКВА, 22.30 — Тошкент, КПСС XXIV съезди қарорлари ҳаётга, «Ноз-неъмат бунёдкорлари» программаси, 23.00 — Денгиз характери (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

10.00 — ТОШКЕНТ, 10.05 — Болалар учун кинопрограмма, 10.40 — Денгиз остидаги ҳазина (бадиий фильм), 11.55 — XX аср коммунистлари (ҳужжатли фильм), 17.45 — МОСКВА, 22.00 — ТОШКЕНТ. Ҳужжатли фильм, 22.30 — МОСКВА.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 — **Фрунзе телестудиясининг кўрсатувлари.**

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: 700.000 ГСП. ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26, Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 330 683. Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283, Партия турмуши — 333469, 337221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331455. Халқаро ҳаёт — 337221. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780, Совет қурилиши — 333258, Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451, Маҳаллий ахборот ва спорт — 331424, Оммавий ишлар ва хатлар — 332143, 333553. Иллюстрация — 334524, Стенографистка — 337343, Корректура — 337162, Эълонлар — 338142, Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ, Андижон — 48—85, Бухоро — 3—31—42, Қарши — 38—42, Нукус — 42—62, Самарқанд — 31—972, Термиз — 55—35. Урганч — 34—55, Фарғона — 4—29—44.

Б. — 170. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри ИНДЕКС 64697. Р. 03552.